

DÁTUM

II/15.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

SZABADELVÜ
POLITIKAI
NAPILAP

Gazdasági átrendeződés

Ahogy Japán látja

Tegnap délelőtt a Hilton Szállodában fogadta a hazai és a nemzetközi sajtó képviselőit Kaifu Tosiki japán miniszterelnök és magyar vendéglátója, Németh Miklós. Mint a magyar miniszterelnök bevezetőjében elmondta, a magyar-japán kapcsolatok 120 éves történetében ez az első kormányfői látogatás, melynek különös jelentősége van. A további kapcsolatokban mérőföldkő lehet. Felmerül az, hogy Japánnak a világgazdaságban, világpolitikában betöltött igen előkelő pozíciója miatt nagyobb szerepet kell vállalnia a térségben, így a magyarországi struktúraváltásban is. Mint Kaifu úr kifejtette – mondta Németh Miklós –, országunk kész kétoldalú alapon is és a 24-ek között is segíteni Magyarországot. Ennek konkrétumai az elmúlt napokban ismertté váltak. A japán segítség megfelel a magyar várakozásnak, a gazdasági struktúraváltást monetáris alapon biztosítja. Országunk abban érdekelt, hogy a demokratizálódási folyamat békés úton menjen végbe, és mihamarabb stabilizálódjon a politikai helyzet. Ezután Kaifu Tosiki vette át a szót, és megköszönte a melegszívű fogadtatást. „Az elmúlt másfél évben a Kelet-Európában lezajlott heves változások új irányvonalat adnak a kelet-nyugati kapcsolatoknak – mondta a japán kormányfő. A világ, Európa, de az EGK is változik, új világtrend van kialakulóban. Látogatásom célja ezen új rend kialakulásának elősegítése. A magyar kormány vezetőivel folytatott tegnapi előtti tárgyalásomon meggyőződhettem arról, hogy a reformfolyamatok már visszafordíthatatlanok. Ugyancsak kedden a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen tett látogatásom alkalmával láthattam a fiatalok reform irányi lelkesedését, szabadság iránti vágyukat. Ezeket közvetlenül érezhettem, nagy hatást gyakoroltak rám. Az én országom a háború után saját magától a szabadságot, a demokráciát és a piacgazdaságot választotta, mint értékeket, s ezen értékek révén az állam stabilizálódását, a nép életszínvonalának emelkedését értük el. Ezen értékek Kelet-Európában is megvalósulóban vannak, és a kelet-európai országok jelenleg instabil helyzetéből való kilépés érdekében országom Magyarországot és Lengyelországot részére segítségnyújtását jelentette be. A Szovjetunióban kialakult polgárháborús helyzet alapján elképzelhetetlen, hogy a bejelentett támogatási politikában változás következzen be” – mondta Kaifu.

Kétoldalú kapcsolatainkat jónak, rendezettnek értékeltük – mondotta Németh Miklós, és hozzátette: egyetértettek abban, hogy a piacgazdaság építésének útjára lépve mindenképpen

további támogatást igényel Magyarországot, és önerőből gazdaságunk strukturális váltásának megoldása nehezen képzelhető el. Országaink között erőssek a pénzügyi kapcsolatok, hiszen a magyar adósság jelentős részét a japán bankok finanszírozzák. A természetben, a kooperációban még számos lehetőség kiaknázatlan. Kevés a vegyes vállalat, amit a COCOM-előírások is akadályoznak. Ezen előírások ésszerű módosítása elengedhetetlen a nagyobb biztonságra törekvés jegyében. Márciusban delegációt küld a japán fél a magyarországi tőkebefektetési lehetőségek konkrét megvizsgálására, felkutatására.

A japán kormány döntött a segítség mértékéről, ám a vezető tőkés országokkal előzetesen konzultáltunk, de végül annak mértékét Japán saját maga határozta meg – folytatta Kaifu Tosiki. Az előzetesen bejelentett segítség túl is készek vagyunk kezdet nyújtani annak érdekében, hogy a magyar gazdaság átalakulása megvalósuljon. Sem optimista, sem pesszimista nem vagyok a magyar gazdaság tekintetében, ugyanakkor nagy figyelemmel kísérjük azokat az erőfeszítéseket, melyeket Magyarország végez annak érdekében, hogy a gazdasági szerkezetet átalakítsa. Ugyancsak nagyra értékeljük azt, hogy Magyarország még sohasem kérte adósságának átutemelését.

Ezek után Németh Miklós vette át a szót: – Magyarország külpolitikájában az utóbbi években (megkésve) igyekeztünk korrekciókat végrehajtani. A korábbi egyoldalú kötődéseket és függő helyzetet oldani kívánjuk. Ennek érdekében alapvető gazdasági átrendeződés megy végbe minden téren – fejezte be a magyar kormányfő.

Fejes Imre

A valódi fényt is káprázatnak vélik... (I.)

„Ide figyelj doki, ha a tag megmarad, téged állítunk a falhoz!”

1989. december 21-én a marosvásárhelyi tüntetőkre is sortüzet zúdítottak az akkor még a rendszert védő rendőrök, ávósok és katonák. A Főtér, amelyet Szovjet Hősök terének keresztelték át valaha az imént összeomlott rezsim, két nappal később a Mártírok tere elnevezést kapta, mint arról a több helyütt kifüggesztett vagy átfűt ideiglenes feliratok tanúskodnak. A tér és a főutca jónéhány pontján fenyőgallyak koszorújában gyertyák égnek az elesettek emlékére. Mellettük doboz, kosárka: abba gyűlik az önkéntes pénzdomány a forradalom mártírjainak

Kinek nem kell Nemere?

(Nézőpontok a 8. oldalon)

Svájci náci gondok

(Zürichi tudósításunk a 7. oldalon)



A japánok szorgalmát kellene eltanulnunk?

Új társulás Kelet-Európával

Az Európai Közösségek és a közép- és kelet-európai országok, köztük Magyarország között létrejött, illetve előkészítés alatt álló kereskedelmi és együttműködési megállapodások felülvizsgálatát és új típusú társulási szerződésekkel való kibővítését, az NDK-nak az Európai Közösségekbe való beocsátását, és a reformok útján járó országok szükségleteinek kielégítésére új, nagyszabású források felszabadítását java-

solta szerdán Strasbourgban Jacques Delors.

Az Európai Közösségek bizottságának elnöke a testület 1990. évi munkatervét terjesztette elő az Európai Parlamentben, s elsősorban a közép- és kelet-európai változásokból következő új, történelmi feladatokra összpontosított nagyfotosságú, egyórás beszédében.

(folytatás a 2. oldalon)

paoszlop minkét falát és halálos sebet ejtett a mögötte fedezéket kereső, alig húszéves Pajka Károlyon.

Még a tűzparancs előtt a Securitate néhány tucat embert kiszakított a tömegből és rettegett városi központjába vitte. Egy éjszakát és fél napot töltöttek ott ezek az emberek, mígnem másnap, hogy elbukott a rezsim, a forradalmi ijfúság kiszabadította őket. Embertelenül megkínózva, egymásra hajigálva találtak rájuk az ávó pincéjében. Ketten közülük addigra már nem éltek.

(folytatás a 15. oldalon)

Tökés László hazánkba látogat

Tökés László a magyarországi református egyház zsinatának meghívására tesz prédikációs körutat hazánkban, s egyebek között – február 4-én, délután 2 órakor – a debreceni református nagytemplomban tart istentiszteletet. A lelkész Menyőn adott nyilatkozatában azt is elmondta, hogy jószolgálati körutat tervez a Duna menti országokba azzal a céllal, hogy a nemzetek egymásra találásának szellemét, a testvériesség eszméjét hirdesse. Meghívásokat kapott Hollandiából, Franciaországból, Svájcban és az Amerikai Egyesült Államokból is. Ezeknek – mint mondta – a román vezetéssel egyetértésben szeretne eleget tenni.

– Abban a szerencsés helyzetben vagyunk – jelentette ki –, hogy a román és a romániai magyar érdekek egybeesnek, s ezekkel az utakkal is szeretném mind a romániai általános kibontakozást, mind a romániai magyarság sorsának jobbra fordulását szolgálni.

Azzal kapcsolatban, hogy Doina Cornea asszonyt és öt együtt jelölték Nobel Békédíjra, Tökés László hangsúlyozta: önmagában nagyra értékeli, és a jövőre nézve iránymutatónak tartja azt a tényt, hogy eljutottunk egy olyan korba, amikor egy román és egy magyar ellenzéki személynek a neve egy lapon szerepelhet.

Katonai helikopterek helyett sárkányok keringenek a pekingi Tienanmen tér felett. A teret, amelyet tavaly június 4. óta zord tekintetű, rohamsisakosgéppisztolyos katonák, majd a fegyveres rendőrség tagjai őriztek, Li Peng kínai miniszterelnök és héttel ezelőtti – mindössze tízperces – televíziós beszédét követően elhagyták a fegyveresek. Ezzel a világ legnagyobb tere, a pekingi diáktüntetések és azok katonai letörésének színhelye 235 napos ostromállapot után ismét „felszabadult”. A hivatalos kínai propaganda hatalmas győzelemként, a belpolitikai és a társadalmi politikai egység és stabilitás meggyőző bizonyítékaként értékeli a rendkívüli állapot feloldásának bejelentését. A helyzet ismerői azonban hajlanak arra, hogy az intézkedést közeledési gesztusnak tekintik.

Nem lázadtak a magyarok

Cazimir Ionescu, Románia egyik tényleges alelnöke szerint nem felel meg a valóságnak az, hogy a magyar lakosság az ország bármely részén felázadt volna a román lakosság ellen, vagy hogy romániai magyar lakosság különleges előjogokat követelne a románok rovására. Szerinte rosszindulatiak azok, akik megpróbálják eltorzítani, hamisan beállítani a magyarok vagy éppenséggel a románok elégedetlenségének bizonyos körzetekben egyaránt tapasztalható megnyilvánulásait. – Mihelyt a helyzet lehiggad és demokratikus államvezetési elvek ki-

Új társulás Kelet-Európával

(folytatás az 1. oldalról)

Rámutatott, hogy az átalakulás óriási politikai és gazdasági kockázatokkal jár nemcsak az érintett térségre, hanem a 12 országot tömörítő Európai Közösségre nézve is, s ezért annak vállalnia kell az új helyzetben ráháruló felelősséget, felül kell vizsgálnia egész költségvetését. Ha a közösség ugyanolyan feltételekkel nyújtana segítséget a hat demokratizálódó országnak, mint saját elmaradottabb térségeinek, akkor ez öt-tíz éven át évi 19 milliárd ECU-t, vagyis összesen több mint 100–200 milliárd dollárt igényelne. Jelenleg a tizenketek teljes közös évi költségvetése nem éri el az 50 milliárd ECU-t.

Ugyanakkor a bizottság elnöke kizárta azt a lehetőséget, hogy az NDK-n kívül más kelet- és közép-európai ország hamarosan csatlakozhatna a közösséghez. Hangsúlyozta, hogy

demokratizálási folyamataik törények még, gazdaságuk pedig egyszerűen nem alkalmas erre. Utalt arra, hogy Portugália, Spanyolország, Görögország is csak sokéves előkészítés után csatlakozhatott a közösséghez.

A Magyarországgal, Lengyelországgal és a Szovjetunióval már aláírt és az előbbi kettő esetében a két ország reformjainak támogatását célzó Phare-terv keretében tavaly az év végén már kedvezően módosított kereskedelmi és együttműködési szerződésekről, illetve a további előkészítés alatt álló megállapodásokról szólva Delors kijelentette, hogy ezek immár nem felelnek meg azoknak a követelményeknek, amelyeket az Európai Közösség, illetve a szóbanforgó országok egyenként vagy együttesen támasztanak velük szemben. Ezért túl kell haladni őket, hogy magukba foglalhassák az együttműködés új formáit.

kristályosodnak, az emberek érezni fogják, hogy mennyire szabadok és hogy minden erőfeszítés célja az emberek önmegevalósításának kiteljesítése.

Ionescu kifejezte meggyőződését, hogy Románia „értékes segítséget fog kapni legközelebbi partnereitől”, a Magyar Köztársaságtól, amely közvetlen szomszéd és ahol – mint rámutatott – a gazdaságban, s különösen a magánkisipar fejlesztésében, a háztáji mezőgazdasági üzemág bátorításában jelentős eredményeket értek el.

A Nemzeti Megmentési Front Tanácsáról szólva az alelnök elmondotta: ez a testület sikrasszáll az emberi méltóság tiszteletben tartásáért, az egyéni szabadságjogokért, a szólás- és sajtószabadságért, keresi az ésszerűen érvelő vitapartnereket. Az elvakultan követelőzőkkel azonban, akik – mint mondotta – „csak igennel vagy nemmel tudnak válaszolni összetett és árnyalt kérdésekre is, Ionescu szerint „igen veszélyes vitaközni”. A különböző romániai pártdemonstrációkról kijelentette: – Egyesek karosszékből nézték a forradalmat. Miközben mi az ország létkérdéseivel birkózunk és enni sincs időnk, a parasztpártiak ráérnek csak a választási kampánnyal törődni.

A Kommunista Párt feloszlásának követeléséről elmondta: felheccelték azokat a tüntetőket, akik ezt követelték, s a tömeg minden ellen kikelt, ami kommunista bélyeget visel. Elveinkkel ellentétes bármely párt működésének akadályozása – jelentette ki. – Ez nem jelenti azt, hogy mi védjük a kommunista pártot. Mi az embereknek azt a jogát oltalmazzuk, hogy szabadon kifejhessék véleményüket. Szerinte a párt lényegében magától oszlott fel. – Az állam átvette a pártvagyont, amelyet felosztanak az egészségügy, az oktatás, a művelődés és más közszolgálati területek között.

A Nemzeti Megmentési Frontnak szerinte a választásokig kellene vezetnie az ország ügyeit, ám elképzelhetőnek mondta, hogy a Front tagjai egyénileg vagy valamely párt képviselőiben vállalják a választási megmérettést. „Ez a vita még nem dőlt el” – jelentette ki. Hangoztatta, hogy a Front sok tagja a Ceausescu-rezsim fegyveres erőinek támadásainak célpontjaként a szó szoros értelmében életveszélyben volt a forradalom hajnalán. – Ezért jelentős az erkölcsi hitelük, s esélyük van a választásokon. – Kiemelte, hogy Iliescu és Roman mindenképpen az ilyen személyiségek közé tartozik.

A VILÁG HÍREI

– **Kalfu Tosiki** japán kormányfő a kíséretében lévő japán újságírók kérdésére válaszolva kedden azt érzékeltette Budapesten, hogy ha a Liberális Demokrata Párt a február 18-án esedékes alsóházi választásokon nem szerez abszolút többséget, akkor lemond.

– **Hazánk** alapvető érdeke, hogy a Szovjetunióval bizalom alapuló, kiegyensúlyozott és kölcsönösen előnyös kapcsolatokat tartson fenn – jelentette ki Györke Sándor. Az új rendkívüli és meghatalmazott nagykövet abból az alkalomból beszélt, hogy szerdán a Kremlben átadta megbízási levelét.

– **A romániai Nemzeti Megmentési Front Tanácsa** – az ellenzék kérésének eleget téve – ígéretet tett az eredetileg áprilisa kiírt szabad választások elhalasztására. Ezt Coposu, a román Nemzeti Keresztény Parasztpárt elnöke jelentette be azután, hogy fogadta Iliescu, az NMFT elnöke. A Front részéről még nem erősítették meg a hírt. A választások új, pontos időpontját még nem tudni.

– **Több mint tízezer katonát** dobtak át az elmúlt 24 órában Karabah-hegyvidékre, az autonóm területet övező járásokba, azerbajdzsán területre, ahol hétfőn rendkívüli állapotot hirdettek nacionalista belvillongások miatt. A Pravda kényszerű, de elkerülhetetlenül szükséges lépésnek minősítette a rendkívüli állapot bevezetését. Megállapította: csak az erőszaknak gátat

szabva, a jogrendet biztosítva lehet elcsitítani a nacionalista viszályt, az emberek belefáradtak már a vérontásba.

– **A szociáldemokrata ideálok** ma is érvényesek, nem veszítettek tekintélyükből, s ezek alapján kell keresni a kompromisszumokat még a legantagonisztikusabb – például nemzetiségi – ellentétek feloldása érdekében – hangsúlyozza a szovjet Szociáldemokrata Szövetség alapító kongresszusán elfogadott felhívásában.

– **A nicaragual fegyveres erők** egyik parancsnoka szerint a kormány ellen harcoló fegyveres ellenzék tagjai beszivárogtak a közép-amerikai országba és a február 25-i választásokat gyilkosságokkal, terrorcselekményekkel igyekeznek megzavarni.

– **A Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának** Elnöksége helyreállította két világhírű előadóművészt, Rosztropovics és felesége, Visnyegvskaja szovjet állampolgárságát.

– **Ősszel látogat** a Szovjetunióba Rocard francia miniszterelnök. Erről Voronyinnal folytatott megbeszélésén született megállapodás.

– **A szovjet-izraeli kapcsolatok** helyreállítását sürgeti legújabb számában a Lityeraturna Gazeta. A Weizman-látogatást értékelve megállapítja, hogy az izraeli miniszter múlt heti küldetésének legfontosabb célja az 1967. június 10-én megszakadt diplomáciai kapcsolatok helyreállításával összefüggő problémák megvitatása volt.

– **A Jósomszédi viszony** és a fokozódó normalizálódás jeleként értékelte Momper kormányzó polgármester keddi esti találkozója Modrow-val, akinek személyében először látogatott hivatalos minőségben NDK-kormányfő Nyugat-Berlinbe. A több órás eszmecsere szó volt a demokratizálási folyamatról, a kerekasztaltárgyalások témáiról, a választójogi törvény előkészítéséről, az NDK-ban terjedő erőszakos cselekményekről és a nyári olimpiai játékok megrendezéséről.

– **Kormány** nyugtalanságának adott hangot Eyoma nigériai külügyi államminiszter Botha, a Dél-afrikai Köztársaság külügyminiszterének magyarországi látogatása miatt.

– **Gorbacsov** múlt heti litvániai útjának eredményeit tekinti át szerdán, Vilniusban megnyílt ülésén a tavaly decemberben önállóvá vált Litván Kommunista Párt Központi Bizottsága.

– **Irán vezetője** szerint a szovjet Azerbajdzsánban dúló zavargások mögött nem etnikai ellentétek keresendők, hanem az iszlám ottani híveinek hitbuzgósága. Hamenei szerdán kijelentette, hogy az azerbajdzsánok, akiktől 70 éven keresztül megtagadták vallásuk gyakorlását, most „csupán az iszlámhoz fűződő érzelmeiket mutatják ki”. Mint mondotta, Irán rendkívüli jelentőséget tulajdonít ezen érzelmeinek.

– A Szovjetunió és Magyarország kapcsolatainak megítélése, a két ország közti jó viszony ápolása nem lehet egyetlen párt előjoga sem. Az MSZP és az ellenzéki pártok egyaránt úgy vélik, hogy mielőbb új alapokra kell helyezni a két ország kapcsolatrendszerét. Ezért tartottuk szükségesnek, hogy megkérdezzük a pártok tagjait: miként látják a két ország viszonyát, kapcsolatait, van-e, s ha igen, miként kezelendő a szovjet-ellenesség Magyarországon, illetve miként függ össze a gorbacsovi peresztrojka és a magyarországi demokratizálódás?

A Szovjetunió sem papírtigris

Dr. Jeszenszky Géza, az MDF országos választmányának tagja:

– Mindenki számára világos, hogy a két ország különböző fajsúlyú állam. Ezt egyesek néha mintha elfelejtették. A két ország viszonya enyhén szólva nem mentes a rossz közérzettől. Történetesenként az a véleményem, hogy a Szovjetunió múltját tekintve nem tekinthető olyan elnyomó világbirodalmi vezetőnek, mint korábban több nagyhatalom. Miközben a Szovjetunió és a kis környező államok kapcsolatában a sztálinizmus örökségként mégis csak a világhatalmi meghatározottság a jellemző, ugyanettől szenvedtek a Szovjetunió népei, köztük az orosz nép is. Így tehát a második világháború utáni szovjet atrocitások és az 1956-os beavatkozás sok magyar számára fájó emlék, ugyanakkor együtt is kell éreznünk a Szovjetunió sokat szenvedett népeivel.

Szükségesnek és elképzelhetőnek tartjuk, hogy a magyar nemzeti érdekekből kiindulva kölcsönösen előnyös és jó viszony jöjjön létre. A Szovjetunió számára is jobb partner az az ország, amely virágzó és független, nem pedig egy nagy állam „függvénye”. Gorbacsov nemrég még azt mondta, hogy Európa jövője nem képzelhető el a semleges országok nélkül. Azt hiszem, a 2005-ig szóló szovjet–magyar szerződés nem jelenti azt, hogy kölcsönös megegyezés esetén nem lehetné már előbb megvitatni hazánk semlegességének kérdését. Ez persze nem jelenti Magyarország azonnali semleges státusát, sőt. Az MDF nyíltan vallja, hogy addig, amíg katonai tömbök vannak, a semlegesség szükséges. Tisztában vagyunk ugyanakkor azzal is, hogy Európában mára olyan katonai egyensúly jött létre, amelyet egyik fél sem akar felborítani. A német kérdés is arra vall, hogy a hirtelen változásokat a világ vezető politikusai általában nem fogadták kitörő örömmel. Az elmondottakból valószínűleg kiviláglik, hogy az MDF a geopolitikai adottságokat nagyon fontosnak tartja. Részünkről mindez nem óvatosság, vagy félelem. Tudjuk, hogy a Szovjetunió nagy ország és nem papírtigris. Nemzeti érdekeinket, külkapcsolatainkat illúzióktól és érzelmektől mentesen kell vizsgálni. Gazdasági kapcsolataink jelenleg nem jönek. Azt is látjuk viszont, hogy egy majdan virágzó Magyarország számára fontos gazdasági partner lesz a Szovjetunió. Kapcsolatainkat át kell alakítanunk, s hosszú távon nem kivonulnunk kell a szovjet piacról, hanem bizonyos értelemben meghódítani azt.

Az ellenzéki pártoknak nagy a felelőssége, mert hazánk évek óta kísérleti terep nemcsak a gazdasági, hanem a politikai reformok számára is. A mi reformjaink eredményessége érv lehet a szovjet reformerek számára. A magyar változások szempontjából elengedhetetlen volt, hogy meginduljon a szovjet peresztrojka. Remélem, ez meghatározóvá válik, s a magyar átalakulások oly mértékben előrehaladnak, hogy egy esetleges szovjet visszarendeződés nem fordíthatja meg a hazai folyamatokat.

"Mi drukkolunk"

Baranyai Tibor, az MSZDP alelnöke:

– Egy nagyhatalom árnyékában élő kis nemzet számára nagyon fontos, hogy miként alakul viszonyuk. Gazdasági téren megterhelt viszonyunkat az a tény, hogy mi szállítunk többet, s az is, hogy a KGST-n belül nem világpiaci áron folyik a kereskedelem. Ez nem jó, mi több, az ötéves átlagolajárak és a 28 forintos rubel szintén nem tesz jót gazdaságunknak. Itt lenne az ideje, hogy világpiaci áron keressünk egymással.

A választási kampányban elképzelhető, hogy lesznek majd olyanok, akik demagóg szovjetellenességgel akarnak szavazatokat besöpörni. A felelősen gondolkodó ellenzéki politikusoknak azonban látniuk kell, hogy a választások után is itt fogunk élni. Miközben tehát bőven akad megoldandó belpolitikai problémánk, a magyar külpolitikát úgy kellene átalakítani, hogy az egyik nagyhatalom ellenében se legyen agitatív eszköz. Szociáldemokrataként azt vallom: nem akarunk egyik nagyhatalom elkötelezettje sem lenni. Jobban kell diverzifikálni gazdasági, kulturális és kereskedelmi kapcsolatainkat. Ezzel önállóbbá, később semleges országgá lehetnénk. Mi, szociáldemokraták drukkolunk a szovjet népeknek, a Gorbacsov vezette politikusoknak azért, hogy sikerre vigyék a peresztrojkat, nyissanak új utakat az egész emberiségnek. Bár a gorbacsovi reformokat szovjet belügynek tekintjük, tudjuk, hogy azok kihatnak egész Európára, benne Magyarországon is.

Egyszerre két vasat tartanak a tűzben

Szabó Miklós, az SZDSZ ügyvivője:

– A szovjet–magyar viszonyok valószínűleg az a legfontosabb kérdés, hogy a gorbacsovi vezetés miképp „viszonyul” a magyarországi átalakulási folyamathoz. A gorbacsovi bel- és külpolitikai nyitás döntő jelentőségű volt a magyar átalakulásban, ez a háttér feltétele demokratizálódásunknak. Hruscsov idejében a kádárizmus volt a minta. Ma viszont nem vagyunk a gorbacsovizmus mintáország, mivel tel-

Mérlegben a múlt és a jövő

jesen más folyamat zajlik hazánkban. Reméljük, hogy a Szovjetunió együtt tud élni a magyar változásokkal. A magunk eszközeivel ezt mi is elősegítjük. Azokkal értek egyet, akik vallják: Magyarországnak el kell odáig jutnia, hogy egy merőben más szovjet vezetés csak a legdurvább eszközökkel tudja visszajára fordítani a nálunk zajló folyamatokat. Mindenképp dicséretes, hogy a szovjet vezetés nem támadta a magyar átalakulást. Ugyanakkor a mértékadó szovjet sajtóban nem volt és ma sincs jó visszhangja a magyarországi fejleményeknek. A szovjet vezetés például nagyon érzékenyen reagált azokra a megnyilatkozásokra, amelyek Nagy Imre és társai temetésekor, vagy október 23-án hangzottak el. Figyelemre méltó az is, hogy a Novoje Vremja például Berecz Jánossal készített interjút a magyar kormányzó párt átalakulása után. Ez is arra vall, hogy a vezetés egyszerre két vasat tart a tűzben. Szeretnénk elérni, hogy a magyar átalakulásokat a Szovjetunió helyeselje, mert a moszkvai vezetés reakciói ma még nem eléggé egyértelműek. Ami a szovjet–magyar gazdasági kapcsolatokat illeti, a legfőbb rossz abból ered, hogy a két állam közötti együttműködés nem sarkall technikai haladásra. Még súlyosabbnak ítéljük az energiafüggést, mivel a Szovjetunió maga is energia- válsággal küzd.

A szovjetellenességről szólva meg kell említeni, hogy a nyugati világban óriási Amerika-ellenesség van, de ettől még nem destabilizálódik egyetlen ország sem. A magyar ellenzék táborában nincs olyan mértékű szovjetellenesség, mint Amerika-ellenesség tapasztalható a mérsékelt nyugati baloldali körökben. Kár lenne azonban tagadni, hogy a magyar társadalomban, annak mély rétegeiben igenis létezik egyfajta szovjetellenesség. Ennek legfőbb oka szerintem az, hogy a nyugati országok sohasem függték annyira az Egyesült Államoktól, mint mi a Szovjetuniótól. Abban nem látok veszélyt, hogy itt-ott hallani radikális hangokat. A radikalizmus hozzá tartozik a demokratikus légkörhöz. Ha szétzúzzák az ország politikai kultúráját, akkor az indulatok, a kollektív tudatalatiban meglévő szovjetellenesség kendőzetenül, kontroll nélkül tör felszínre. Ez azonban az elmúlt 30–40 év hibája. Az indulatos elfojtást nem szabad elfojtani, mert épp az lenne káros. A felelős ellenzék azonban nem hecceli az efféle indulatokat.

Az SZDSZ azt szeretné, ha Magyarország semleges lenne, s nem tartozna a Varsói Szerződéshez. Azt azonban nem akarjuk, hogy Magyarország egyoldalúan, a Szovjetunióval konfrontálva lépjen ki a szervezetből. Olyan helyzetet szeretnénk, amelyben a Szovjetunió nem tartaná politikai érdekeit, presztízse sérelmének, ha Magyarország kilépne. Tudjuk, hogy ma ez nem időszerű, a későbbiekben azonban nem lehetetlen. Talán furcsán hangzik, de ma épp a Nyugat tart attól, hogy netán kilépünk a szervezetből, mert ez esetleg destabilizációt jelent.

"A kölcsönös érdekekre kell alapoznunk"

Szokai Imre külpolitikus, az MSZP tagja:

– A magyar–szovjet kapcsolatokat egészen a legutóbbi évekig az önmeghatározás hiánya és a nagyhatalmi törekvések szorítása szabta meg. Ez utóbbi kezd megváltozni, mert a Szovjetunió is felismerte, hogy az országok kölcsönös függősége figyelemre méltó világpolitikai tényező. Az önmeghatározás hiányosságán azt értem, hogy a magyar külpolitikai vezetés az elmúlt negyven évben nem tudta világosan meghatározni világpolitikai orientációját, prioritásait. Hazánk a múltban gyakran volt komország. A történelmi tapasztalatokat mindenképp figyelembe kell venni a kapcsolatok alakításában. Nem tartanám helyesnek, ha a korábbi egyoldalú függésünket most egy ellenkező előjelű függés váltaná fel. Az elmúlt nyolcvan esztendőben volt egy masszív oroszellenesség, közben megszületett a fasiszta magyar nemzet teóriája, utána pedig a szovjetellenességet lefedték elvont barátságesszémével. Az elfojtott indulatok azonban tovább éltek. Fontos, hogy a szovjetellenességben is fellelhető ideológiai túlsúlyosságot elvont internacionalizmust felszámoljuk. A kölcsönös érdekekre, az egymásrautaltságra kell alapoznunk a szovjet–magyar kapcsolatokat. Nem szabad elfelejtünk, hogy a Szovjetunió katonai nagyhatalom és jelentős gazdasági erővel rendelkezik.

A kulturális kapcsolatokat semmiképpen sem szabad elhanyagolni. Nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy az ott zajló reformfolyamatok mindenképp elősegítették a magyar demokratikus átalakulás kibontakozását. Világosan el kell különíteni egymástól a párt- és államközi kapcsolatokat. Természetesnek tartom, hogy ha az SZKP a jövőben minden magyar baloldali párttal kiegyensúlyozott viszonyt tart fenn. Lehetőségünk van rá, hogy a magyar–szovjet kapcsolatokat modellértékűvé tegyük. A gorbacsovi reform és a magyar átalakulás hívei kölcsönösen érdekeltek egymás sikerében. Azonban e téren is asszimétrikus érdekeltségről van szó. A magyarországi demokratizálódás már eljutott ahhoz a ponthoz, hogy megvan az önmozgása. Egy esetleges szovjet megtorpanás nem tudná megakadályozni a magyar folyamatokat. A peresztrojka kudarca persze lényegében megnehezíti a magyar demokratizálódást. Amennyiben a magyar jogállamiság sikeresen kiépül, és a gazdasági kibontakozás útjára lépünk, akkor ez javítja Gorbacsov pozícióit is.

Ami a szovjetellenességet illeti, nem szabad úgy beállítani, mintha túlbujánzana Magyarországon, bár a kollektív tudatalatti mélyrétegeiben erősen él. Oka lehet egymás nem kellő ismerete, az érdekek világos meghatározottságának hiánya, no meg az, hogy az elmúlt száz évben nagyszabású magyar kezdeményezéseket vertek le orosz vagy szovjet katonai beavatkozással. Abban viszont bizonyos vagyok, hogy egyetlen felelős pártban sem munkálkodhat a szovjetellenesség szításának szándéka.

(MTI-Press)

Kékesi Katalin – Pogonyi Lajos

Politikai csatározások áldozata?

Lemondott a belbiztonsági szolgálat vezetője

Horváth József vezérőrnagy, a BM belbiztonsági szolgálatának vezetője közölte, hogy a napokban levelet írt a belügyminiszternek, amelyben kérte felmentését, mert a belbiztonsági szolgálattal és személyével szemben megrendült a bizalom. Elmondta: az állambiztonsági tevékenységgel összefüggő ügyészégi vizsgálathoz minden okmányt, anyagot benyújtottak, hogy minél hathatósabban segítsék munkájukat. Hozzátette: véleménye szerint a belbiztonsági

szolgálat nem végzett alkotmányellenes tevékenységet, s miközben igyekezett az októberben módosított alkotmányhoz hozzáigazítani munkáját, áldozata lett a politikai csatározásoknak. Horváth József szerint félt, hogy ez a bizalomvesztés a későbbiekben még nagy kárt okozhat. „Azt sem érzem korrektnak – mondotta –, hogy már a vizsgálat megkezdésekor prejudikáltak, rögtön bűnösnek neveztek ki minket. Ezért én levonom a konzekvenciákat, és lemondok.” Ismeretes: a legutóbbi kormányülés elrendelte, hogy a belügyminiszter a január 18-i minisztertanácsi ülésre nyújtson be előterjesztést az állambiztonsági tevékenység tartalmi, szervezeti változtatására, jogi szabályozására és szükséges személyi változtatásokra.

A Kacsza című pletykalap szerkesztősége előtt lezajlott aprócska tüntetésnek nem az a tizenöt ember adott jelentőséget, aki ott megjelent. Inkább az a tény, hogy egyáltalán akadnak társadalmunkban olyanok, akik erkölcsi visszasságokon fel tudnak még habo-rodni, és az időt sem sajnálják rá, hogy ennek hangot adjanak. Sajnos, nemcsak közéleti viszonyaink, hanem azokon belül a sajtó állapotai is bőven adnak okot a felháborodásra.

Nemcsak az kifogásolható jogosan, hogy egy lap (és ez a Kacsza) program-szerűen foglalkozik emberek megrágalmazásával. Az erkölcsi normáknak az sem felel meg, ha úgy rágalmoz, hogy közben a morált magasztalja, sőt az erkölcsöt kéri számon politikai ellenfeleitől. Ha a Kacsza minden bizonyíték nélkül női erőiben támadja meg az ismert énekesnőt, ez aljasság. De az sem mondható dicséretesnek, ha az ismert közéleti személyiség kétségbe vonja politikai ellenfele magyarságát, amikor az érvekből már kifogy. (Vigh Károly tette ezt Haraszi Miklóssal.) És ha egy újság közöl egy ilyen, személyeskedően támadó frást, elvárható lenne, hogy a megtámadott félnek is rendelkezésére bocsássa hasábjait. (Jómagam is jártam így, és éppen a tisztességére oly kényes Magyar Nemzet volt az, amely két ízben is

Kacsza vagy nem Kacsza

megtagadta tőlem a lehetőséget, hogy a benne ellenem közölt támadásokra válaszolhassak.)

A radikális párti tüntetők ultimátumban követelték, hogy a Kacsza szerkesztői változtassák meg a lap egész arculatát. Sajnos; nem hiszem, hogy ennek az ultimátumnak érvényt lehet szerezni. Azt viszont hiszem, hogy ha azonnal nem is, de szívós munka eredményeként idővel mégis győzelemre lehet segíteni a tisztességet ott, ahol a törvény cikkelyei nem tudják hatékonyan megvédeni a fortélyos galádáság ellen. A felháborodást érdemes tovább szítani. Nem holmi cenzúra, nem hatóságilag elrendelt tilalom vagy lapbetiltás hozhatja meg a kívánt eredményt, hanem a közvélemény nyomása, ellenszegülése. Az Igen című katolikus ifjúsági lap kezdeményezéséből most folyik például kampány a pornográfia ellen. Miért ne nőhetne ki ebből bojkottmozgalom? Miért ne lehetne pusztán a jóérzésű emberek erkölcsi nyomásával ismét szégyenletessé tenni az obszcén vagy a rágalmozó lapoknak,

filmeknek még a megvásárlását is, nemcsak az előállítását?

Ha föl nem is számolhatjuk, de visszaszoríthatjuk ilyen módon ezeket a nemkívánatos jelenségeket. Vannak persze más eszközök is. Ha mondjuk a Kacsza szerkesztősége egyre-másra veszténé el az ellene indított rágalmozási és becsületsértési pereket, az már aligha szolgálná e lap reklámozását. Főleg akkor nem – és ez viszont már törvényhozási feladat –, ha az erkölcsi kárért súlyos százezreket lehetne követelni és behajtani a rágalmozókon.

Mióta a cenzúra megszűnt, a magyar sajtó erkölcsi színvonalát fokozott mértékben veszélyezteti az üzleti érdek és az egyéni gálástalanság. Ott azonban nem tartunk még, hogy a politikai hatalom központjaiból kiinduló nyomás ne lenne már tényező. Ez sem fér meg a sajtó jó erkölcsével. Nem kívánom a Kacsza körüli botrányos jelenségeket egy szintre állítani például a televízió vezetése körüli visszasságokkal, de azt hiszem, hogy a közélet erkölcsi rendjével aligha fért össze, hogy egy párt választási kampányfőnöke volt a tömegtájékoztató legfőbb állami felügyelője, és hogy ő – miközben minden ilyen szerepét tagadta – titkon hatalmi szóval mozdított el fő-szerkesztőket.

ggy

Mezőgazdasági könyvhónap

Márciusban rendezik az idei, mezőgazdasági könyvhónapot, amelyre hét kiadó 41 művet jelentet meg összesen 520 ezer példányban. A legtöbb könyvet, 32-t a Mezőgazdasági Kiadó, de rajta kívül az Akadémiai, a Gondolat, a Pallas, a Tevan, a Kossuth, az Aqua vízügyi, valamint a Kossuth Kiadó gondoz tudományos, illetve ismeretterjesztő jellegű műveket. Lesznek kiemelkedő szakmai művek. Sikerre számíthat a svéd Skjervold „Biotechnológia” című, a géntechnika gyakorlati alkalmazásáról készült műve. Ugyancsak a legfrissebb ismereteket nyújtja az NSZK-beli Bockelmann a termőtalaj biológiai tulajdonságait elemző „A talaj éle” című könyve. Dudits Dénes-Heszky László szerzőpáros „Növénybiotechnológia” című könyve a vírusmentes növényzaporítás „ipari” méretű alkalmazását taglalja. Slágerkönyvnek ígérkezik Brunner Tamás „Kis fákon nagy termés” című műve, amely új, speciális metszési módszereket mutat be, amelyekkel kevesebb kémiai növényvédelemmel nagyobb termés érhető el.

Nem akadémikus kérdések

Várható, hogy az eddigieknél több fiatalabb tudós kap helyet az Akadémia tagjai között, befogadnak olyan kiváló szakembereket is, akik az utóbbi években szakmai, politikai diszkriminációt szenvedtek. Az idei májusi tagválasztásra levelező tagként 142, rendes tagként 32 tudóst jelöltek. A levelező tagjelöltek nevét és tudományos munkásságát a Magyar Tudomány című folyóirat hamarosan megjelenő számában teszik közzé.

Az MTA elnöksége a fiatalítást szorgalmazza. Az Akadémia a választásban érvényesítendő irányelvekben felhívta a figyelmet: a közgyűlés az eddigieknél bátrabban válasszon fiatalabb kutatókat az Akadémia tagjai közé, a kiválóság követelményeinek mindenképpen megfelelő tudósok közül. Vegyék tekintetbe a különböző tudományágak fejlődésében, a társadalomban bekövetkezett változásokat. Helytelen lenne a régebben kialakított szakmai arányok fenntartása. Úgy-szintén vegyék számításba a politikai okok miatt korábban méltánytalanul mellőzött kiváló szakembereket is. Az elsődleges szempont mégis a tudományos kiválóság.

Az eddigi gyakorlatól eltérően nemcsak az Akadémia tagjai, hanem a

tudományok doktori is kifejthették véleményüket: megítélésük szerint kik a legméltóbbak az akadémiai tagságra.

Szavazni csak azokról az ajánlásokról lehet, amelyeket a közvéleménnyel is ismertettek. Ezért publikálják a tagjelöltek nevét és legjelentősebb tudományos eredményeiket. Ezekről a tudományos osztályok februárban szavaznak. Feltehetően több jelöltre szavaznak, mint amennyit a közgyűlés megválaszthat, ezért az elnökség által megbízott akadémiai bizottság tesz majd ajánlást az elnökségnek, az pedig a közgyűlésnek: kik legyenek az Akadémia új levelező és rendes tagjai. A szavazat természetesen minden szinten titkos.

Rendes taggá az a levelező tag választható, aki levelező tagságának elnyerése óta kiemelkedő tudományos eredményeket ért el, tudományos közéleti tevékenységével is kitűnt. Ha az Akadémia február 6-ra összehívott rendkívüli közgyűlése elfogadja az új Alapszabályt, akkor módosul a jelenleg érvényes előírás, nem a 75, hanem a 70 évesnél fiatalabb akadémikusok száma lehet egyidejűleg legfeljebb 200. Ez azt jelenti, hogy több új tagot választhatnak majd a májusi közgyűlésen.

Éledő kapcsolatok

A hagyományos csatornákon meglehetősen kevés gazdasági hír érkezik Romániából az utóbbi hetekben. A Kereskedelmi Minisztériumban például még nem tudják, érkezett-e egyáltalán az idén román áru Magyarországra. A rendelkezésükre álló adatok ugyanis a múlt év november végéig, így nincs információjuk arról, megindult-e ismét a kereskedelmi forgalom a két ország között. A külkereskedelmi vállalatok partnerkapcsolatai lassan felélednek, s a kölcsönös szállítások is normalizálódnak.

A MOGÜRT-nél a szállításokban nincs lemaradás, a forgalom gyakorlatilag szinte nem is szünetelt. Folyamatosan érkeznek a tehergépkocsik; ebben az évben 4800 benzín-, illetve dízelüzemű ARO kisteherautóra, valamint 300 Dacia pick-up kisteherautóra lehet számítani. Ezért Ikarusz alkatrészeket és garázsberendezéseket szállít a MOGÜRT. Az idei Dacia és Olcit importban eddig még nem tudtak meg-egyezni, a mennyiség egyelőre vitatott. A magyar alkatrészgyártókat egyeztették a román partnerekkel, ám konkrét szerződést még ezekre sem kötöttek.

Megkezdődtek a kereskedelmi tárgyalások a Hungarocoopnál is. Egyelőre azonban mindkét fél még az elmúlt évről tartozik szállítványokkal. A román partner azt kéri, hogy az elmaradt exporttétel helyett élelmiszer-szállítványokat, elsősorban húskonzerveket küldjenek. A magyar vállalat pedig arra számít, hogy a román partnerek pótolják korábbi tartozásaikat, s ide-szállítják az elmaradt jelentős mennyiségű ágyneműt, cipőt, bútort, háztartási üvegárut és szerszámot. A mostani tárgyalások eredményeként várható, hogy a közeljövőben kölcsönösen megindulnak a szállítások, s mindkét fél megszünteti elmaradását. Igaz, így sem valószínű, hogy a tavalyi előírászat, a kétféle rubel értékű áru valóban gazdát cserél. A közeljövőben kötik meg a szerződést az idei kölcsönös szállításokra is.

A Konsumex múlt évi román importja meghaladta a 13 millió rubelt, az export értéke pedig mintegy 9,5 millió rubel volt. Az exporttétel elsősorban élelmiszerek, írószerek és kozmetikai cikkek, ezeket, a tavalyi szerződések alapján, folyamatosan szállítja a magyar cég. Az import többségét gáztűzhelyek, konfekció áruk, textíliák teszik ki, a szállítások várhatóan hamarosan megkezdődnek. A tárgyalások már folynak, ám több esetben az árakban még nem tudtak megegyezni.

A Chemolimpex összeforgalma Romániával tavaly 28 millió rubel értékű volt, ebből 16 millió rubel az export és 12 millió az import. A forgalom legnagyobb hányada a magyar-román vegyi egyezmény alapján bonyolódik, ennek keretében Magyarország benzint és toluolt exportál és marónátront, valamint amoniakszódát importál Romániából. Január 9-én befejeződtek az egyezmény alapján a tavalyi szállítások, amelyek gyakorlatilag alig szüneteltek az elmúlt hetekben. A magyar és román fél az idei magánjogi szerződést, az ártárgyalások függvényében, várhatóan hamarosan megkötöti.

Kamarai kifogások

A kormány javaslatai mellett foglalt állást szerdai ülésén az Országgyűlés ipari bizottsága a Nemzeti Vagyonügynökséggel kapcsolatban. Amellett szavazott, hogy az állami vagyonért felelős, április 1-jéig megalakítandó vagyonügynökséget ne az Országgyűlés, hanem a Minisztertanács felügyelje. Ugyanígy döntöttek a jelenleg vállalati tanácsi, küldöttgyűlési és közgyűlési vezetési formában működő vállalatok államigazgatási irányításba vonásának módjáról. Ne maradjon fenn a jelenlegi forma, a parlament hatásköre kerüljön át a Minisztertanács-hoz. A Gazdasági Kamara figyelmeztette az ipari bizottság tagjait: a tulajdonreform kiforratlan, s hiba lenne a vagyonügynökség megteremtésével a teljes korú változások elébe menni. De, ha már létrehozzák ezt a szervezetet, feltétlenül kapjon közvetlen országgyűlési felügyeletet. A Minisztertanács, hangoztatta, az ügynökség javaslatára ne szüntesse meg a vállalati tanácsi rendszerben működő vállalatok jogállását abból a célból, hogy ezeket egy éven belül átalakítsák gazdasági társasággá. Az ilyen „fenyegetettségi” szituációban ugyanis a vállalatok nem tudnak majd rendszeresen működni. A Magyar Gazdasági Kamara a vállalati tanácsi irányítási módot már a bevezetésekor is erőtelje-

sen bírálta. Ha már viszont létrejött ez a forma, nem lehet e vállalatok gazdálkodására való tekintet nélkül pánik-szerűen megszüntetni. Ez kétséges tenné működésük biztonságát. Nehezményezte azt is, hogy a vagyonügynökséget már a vagyonpolitikai irányelvek kidolgozása és jóváhagyása előtt kívánják működtetni. Így a kormány, illetve az ügynökség könnyen és ellenőrizhetetlenül csoportosíthat át vagyomból származó javadalmakat – adósságok finanszírozására – a költségvetésbe. Ugyanakkor így jelentős tőkével lenne szegényebb az ebből a szempontból úgy is kritikus helyzetben lévő gazdaság.

Nagy István pénzügyminiszter-helyettes elégedettségének adott hangot, hogy a képviselők a módosító indítvány és a kamara véleménye ellenében is támogatták a törvényjavaslatot. Mint mondta, e törvény bevezetése nem várható tovább magára; eddig is komoly gondot jelentett, hogy nincs megszemélyesítve az állami tulajdon. A bizottság foglalkozott még a vállalatokra bízott állami vagyon védelméről rendelkező törvénytervezettel, s az egyéni vállalkozások feltételeit javító törvény szintű szabályozás javaslatával. Néhány észrevétel mellett az ipari bizottság mindkét törvényjavaslatban foglaltakkal egyetértett.

Viharos ülés

Tengiztől az alkoholistákig

Az Országgyűlés szociális és egészségügyi bizottsága a napirend előtt a tengizi beruházáson dolgozók élet- és munkakörülményeit kivizsgálni hivatott bizottság összetételét vitatták meg, s utóbb kiderült, a téma nagyobb vihart kavart, mint a napirenden szereplő kérdések.

Pesta László, a bizottság elnöke a képviselők előtt felidézte a Mai Nap című lapban közölt cikksorozat egyes részleteit a tengizi beruházásról, majd ismertette az ipari miniszter levelét, amely a Szociális és Egészségügyi Minisztériummal egyetértésben közli a független bizottság összetételét. A miniszter javasolta a parlamenti bizottságnak, hogy a tengizi delegációt a szociális és egészségügyi bizottság egyik tagja vezesse. E kérdés tárgyalása mindaddig a szokásos mederben folyt, amíg szót nem kért a meghívottként jelen levő Réz Kata, a Mai Nap cikksorozatának szerzője, aki kifogásolta a felügyelő bizottság összetételét, tiltakozott az Országos Munka- és Üzemegészségügyi Intézet főigazgató-helyettesének, dr. Bélezky Lajosnak, valamint az Országos Közegészségügyi és Járványügyi Allomás, az Országos Munkaügyi és Munkavédelmi, továbbá az Országos Bányaműszaki Főfelügyelőség negnevezett képviselőinek a bizottságba való delegálása ellen. Jóllehet, Pesta László azt javasolta, hogy a képviselők ne foglalkozzanak a bizottság összetételével, Balla Éva, Mezey Károly, Rózsa Edit is amellel szállt síkra, hogy a küldöttségben ne kaphassanak helyet olyan személyek, akiknek esetleg a későbbiekben a felelősségét állapítják meg a beruházással összefüggő egész-

ségügyi kérdések kapcsán. Megítélésük szerint a teljesen független szakértői csoport összetételéről ne az illetékes miniszterek, hanem a Parlament, vagy annak illetékes bizottsága döntsön. A felvetett érvek alapján a képviselők új bizottság összeállítását javasolták, élén Papp Elemér képviselővel.

A családjogi törvény módosításával, egyszerűsítésével, illetve azzal, hogy a házasságkötésre a bejelentést követően ne kelljen három hónapig várni – a bizottság egyetért. Az örökbe fogadási eljárás megváltoztatásának indokai közé sorolták, hogy a korábbi szabályozás az eljárást nehezkesé tette, időtartama meglehetősen hosszúra nyúlt. Üdvözölték, hogy a szülő már a gyermek születése előtt, illetve a születést követően azonnal megadhatja majd hozzájárulóját a nyilatkozatát az anónim örökbe fogadáshoz. Ezzel számos terhésmegszakítás is elkerülhető, s mint az Országos Gyermekvédő Liga képviselője fogalmazott, talán nem lesznek gyilkosság áldozatai újszülött csecsemők.

Az alkoholisták bíróság által elrendelt intézeti gyógykezelésének megszüntetésével is egyetértettek a képviselők, a szóhasználatot azonban kifogásolták. A törvénytervezet kidolgozói jobban tennék, ha alkoholbetegekről beszélnének – hangoztatták.

300–500 ezerre tehető az alkoholbetegek száma, 40–50 ezer a „maszszív” alkoholista. Változás éppen ezért csak jogi értelemben várható. A törvénytervezetről bizottsági állásfoglalás nem született, mert az ülés végére heten maradtak a bizottság tagjai közül.

Pócspetrit felmentették

Ártatlannak nyilvánult hat volt vádlott

A Fővárosi Bíróság perújítás folytán hatályon kívül helyezte a Budapesti Büntetőtörvényszék, mint rögtönítélő bíróság 1948. június 11-én hozott ítéletét. Asztalos Jánost felmentette a szándékos emberölés büntetében való felbujtói bűnrészeség miatti vád alól, néhai Királyfalvi Miklóst pedig a szándékos emberölés büntetése miatti vád alól. A Fővárosi Bíróság perújítás folytán ugyancsak hatályon kívül helyezte a Budapesti Népbíróság 1948. szeptember 16-án hozott ítéletének, valamint a Népbíróságok Országos Tanácsa által másodfokon hozott 1949. szeptember 23-i ítéletével Belicza Gyula, Kusnyér János, valamint Konzili Pál vádlottakra vonatkozó részét. Ezért őket felmentette a társtettesként, személyi bűnpártolás vétsége miatt ellenük emelt vád alól.

Január 17-én, szerdán első alkalommal mondták büntetőjogilag Rákosi Mátyás 1948-ban volt miniszterelnök-helyettesről, hogy bűnös, mégpedig hivatali hatalommal való visszaélés vétségében, valamint a hivatali hatalommal való visszaélés vétsége azon alakzatában, ami lehetővé teszi, hogy a hatóság a hivatalos eljárás során, a vallomás kicsikarása érdekében bántalmazhassa a gyanúsítottakat.

A tegnapi nap folyamán nem történt kevesebb, minthogy a Fővárosi Bíróság jogerősen hat vétkes embert törvénytelenül is ártatlannak minősített, továbbá felmentette sanda elszigeteltségéből a 42 esztendeje ügyszólván kollektív vád alá vont Szabolcs megyei Pócspetri község lakóit. Az egykor modellértékű per, mely mintegy a Mindszenty-ügy beharangozásául szolgált, most is mintaértékű, hiszen közel egy Mindszenty-per újrafelvételeként időpontja. A lista, úgy tűnik, sem a bűnösök, sem a feloldozottak tekintetében még nem teljes, hiszen akkor, 1948 nyarán mindösszesen 23-an álltak a statáriális, illetőleg a Népbíróság ítélőszéke előtt, de mint hallottuk felmentést hatan nyertek. A bűnösök felelősségéről – és állami szinten nemcsak Rákosi Mátyásról – tanúk sokasága tett vallomást, közöttük Péter Gábor volt államvédelmi vezérőrnagy, aki ágyban fekvő beteg, így vallomását lakásán foglalta jegyzőkönyvbe, majd ismertette a szerdai tárgyaláson a Fővárosi Bíróság. A perújítást kezdeményező Legfőbb Ügyészség indítvány alapján lefolytatott tárgyalásról lapunk hasábjain részletesebben később számolunk be.

Pál Zsuzsa

Milliárdok átmentésére készül a SZOT

„Nem vagyonról, a bőrünkéről van szó...”

(Tudósítónktól) Vaskos dokumentumot tártak a Független Szakszervezetek Demokratikus Ligájának képviselői sajtótájékoztatójukon a megjelent magyar és Budapestre akkreditált külföldi újságírók elé. A SZOT-ban készült Első Magyar Szakszervezeti Vagyonkezelő Részvénytársaság Alapító Okiratának terve hatvanféle szolgáltatást tervez: mosástól, kéménysepréstől kezdve a fodrászaton, egyéb személyi szolgáltatáson (?) és cirkszon át a vezetők képzéséig és szabadidősportig. Az okirat felsorolja a jövőbeni részvényeseket, s kipontozva a jövőbeni részvénytársaság igazgatójának és az igazgatóság tagjainak fizetését.

A Liga képviselői elmondták, hogy a birtokukba került alapító okirat nyilvánvalóvá teszi, hogy a SZOT jelenlegi vezetői önkényesen, tagságuk megkerülésével megkezdtek a szervezett dolgozók közös vagyonának kisajátítását, saját gazdasági hatalmuk átmentését. Ezt tanúsítja az is, hogy a közel múltban lezajlott szakmai kongresszusokon a készülő holdingról hallgattak, és a sajtókonferencia napjáig így készülték a rövidesen esedékes SZOT-kongresszusra is. A Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája felhívja valamennyi szakszervezet tagságát, valamint a demokratikus pártokat és szervezeteket, akadályozzák meg ezt a hátuk mögött kitervelt tranzakciót, mielőtt a szervezett dolgozók vagyona további, immár követhetetlen csatorkon végleg elfolyik.

A sajtókonferencia egyik levezetője, Doktorics Béla, a Mentők Önálló

Szakszervezetének képviselője bejelentette, hogy bár szakszervezetüket a SZOT dokumentuma az alapítók közé sorolja, ők a részvénytársasághoz nem járultak hozzá, és tudomásuk szerint hasonlóan vélekednek az egészségügyi többi szervezetei is. Rögvest csatlakozott hozzá Kiss Mihály, a Filmművészek és Filmes Dolgozók Szakszervezetéből azzal, hogy ők is csak tagságukkal való egyeztetés után vesznek részt a részvénytársaságban. Benjamin Judit, független országgyűlési képviselő elmondta, hogy kérte a pénzügyminisztert, számoltassa el a SZOT-ot az általa kezelt állami vagyonról, ne hogy azt illetéktelenül elidegenítsék.

Az újságírók kérdéseire adott válaszként egyike hangsúlyozta, hogy a FSZDL elvben nem helyteleníti, ha a szakszervezetek vagyonukat a tagságot támogató befektetésekre használják, de azt mindenkor a tagsággal konzultálva kell megtenni, s a hasznot szociális célokra, például munkanélküli alapra, nyugdíjkiegészítésre, üdülésre kell fordítani.

Három fiatal munkástömörülés képviselője is részt vett a sajtókonferencián: a Budapesti Közlekedési Vállalat munkástanácsa, az Észak-Dél Metró Szakszervezetének és a fogaskerekű dolgozóinak küldöttei. Panszolták, hogy a BKV szakszervezete sztrájkra uszít, holott azzal hatalmas károkat okoznának a főváros dolgozóinak és gazdaságának. Ekkor hangzott el Kálló László fogaskerekű-vezetőnek a címben idézett mondása: Nem vagyonról, a bőrünkéről van szó.

B. Cs. gépjárműoktató egy álmos szeptemberi napon, balról érkezvén nekicsattant Skodájával egy jobbról érkező Daciának, melyet I. S-né, útközésekben kevésbé jártas hölgy vezetett. Egyenrangú útkeresztződésről lévén szó, fennállt a veszélye annak, hogy B. Cs. – szabálytalankodván – bizonyos anyagi és erkölcsi hátrányokat szenved a továbbiakban. Erőteljes fellépésének köszönhetően – és mivel a Dacia vezetője eléggé meg volt szep-penve – sikerült elérnie, hogy I. S-né magára vállalja a szabálytalankodó hálátlan szerepét. (Egyúttal I. S-né azt is „elintézte”, hogy az ő kárát ne térítse meg senki, mivel nem volt casco-ja...)

B. Cs. ezután besétált a H. biztosító illetékes fiókjába, bejelentette kárát – a jelentő lapon némi kiigazítást hajtva végre a baleset helyszínén – és felmar-kolta az őt ért kárért járó összeget.

„Ha nem tetszik, pereljen...”

Karambol a biztosítónál

I. S-né, úrrá lévén első ijedtségén és barátai biztatására, szintén bement ugyane fiókhoz, mondván: elnézést, nem is tudja, de talán a sokkos álla-pot... szóval nem ő volt a hibás.

A H. biztosító ügyintézője, ahelyett, hogy megkérte volna I. S-nét, észrevé-telét haladéktalanul tegye meg írásban is, szóval ahelyett, hogy teljesítette volna hivatali kötelezettségét, elke-zett fenyegetőzni, s azt sem átalotta I. S-né fejéhez vágni, hogy „ha bejelen-tést tesz a rendőrségen, megütheti a bokáját!”

Normális esetekben itt lezárul az ügy. A biztosítás nélküli „szégyente-len” autós fülét-farkát behúzza elkul-log...

I. S-né azonban nem hagyta annyiban, megkereste a vehemens ügyinté-ző főnökét, a fiókvezetőt (nota bene: magával vitt egy újságíró-t is...). A tár-gyalás hangneme ezúttal nem volt or-denáré, sőt! Kiderült: az ügyintéző va-lóban nem állt helyzete magaslatán, valóban „elfelejtette” felhívni a ked-ves ügyfél figyelmét arra, hogy írás-ban észrevételt tehet. Mivel azonban időközben B. Cs. gépjárműoktató, aki mint tudjuk meglehetősen könnyelmű-en bánik a magánokiratokkal, időköz-ben felvette a pénzét, a biztosító csak a karját tudja szétárni. Talán forduljon bírósághoz a kedves ügyfél és a H. biztosító majd perbe hívja B. Cs. gép-járműoktatót, aki biztosan hiányzott,

amikor a jobbkézszabályt tanították – volna – neki.

Igen ám, ehhez azonban szükségel-tetik H. biztosító nyilatkozata, mely-ben közli az ellentmondásos tényál-lást. Eme nyilatkozat – többszöri sür-getés után – alig néhány hónap eltelté-vel meg is születik. Sajnos az eltelt idő kevés volt ahhoz, hogy H. biztosító emberei a homlokukra csapjanak: ho-hó, itten egyik ügyfelünk visszaélt a bizalmunkkal, család illata van a do-lognak...

Sebaj, lesz aki perel, s kikaparja ne-künk is a gesztenyét. S ha nem: több is veszett Mohácsnál. Az a pár ezres nem a világ, s ha megnézzük, hogy I. S-né kárát így nem kellett megtérítenünk, még talán jobban is jártunk...

A biztosító (H.) becsülete? Ugyan mi az? Néhány jól sikerült reklám – a biztosítottak pénzén – és máris ki van köszörfülve a csorba. Így van? Így van. Szégyen.

Léko Sándor

Korea: két világ

– Korea olyan, mint egy túl merész súlyemelő, aki minduntalan rekordot akar dönteni, de visszahúzza a súly. E súlyos teher nem más, mint az, hogy tüzet és vizet akarnak egymásnak eresztetni. Délen megszabadultak a katonai diktatúrától és rohamléptekben teremtik az új világot. Eközben Északon még mindig a nagy vezér útmutatásai a mérvadók, tagadva a piacot, a szabadelvűséget és a valódi demokráciát.

Az új évtized úgy indult, hogy vég-re megérti egymást a két fél. Kim Ir Szen – gyanítva a kelet-európai demokratizálódási hullám erejét – előre-menekült: falrombolást és szabad uta-zást javasolt. Délen először tapsoltak, majd a jól ismert „propagandalépés” formulával illették az indítványt. Azt mondák: a javaslat arra szolgál, hogy csökkentsék a reformokat követelő kül-ső és belső erők nyomását. Nem késett soká az érdes válasz északról: „a déli-ek imperialista ármánykodása” akadályozza a közeledést. Alig egy hétre rá ismét felröppent a hír: még az idén kormányfői vagy államfői csúcs lesz az újraegyesítésről és az együttműkö-dés fejlesztéséről. A találkozót már hónapok óta lázas munkával készítik

elő, csakhogy az álláspontok közele-dése ideiglenesnek bizonyult.

Délen unták meg először ezt a „ne-szeneked” tárgyalási stílust. Először meghívót küldtek a tavaszoként sorra kerülő Team Spirit dél-koreai-amerikai hadgyakorlatra, ám úgy tűnik, egyelőre nem kézbesítette a posta. Ké-sőbb azt mondták: ha nem megy a po-litikában, próbáljuk meg a gazdaság-ban. Január közepén nagyszabású tervvel álltak elő: 300 millió dolláros gazdasági együttműködési alapot hoz-nak létre a kétoldalú kapcsolatok fej-lesztésére. A pénz és a programot be-illesztik a kelet-európai reform-országokkal már kialakulóban lévő együttműködési folyamatba.

Phenjanban azonban éppen fordítva látják. A szocialistának mondott euró-pai testvérek „lepaktáltak” Szöullal, és nem veszik észre, hogy „a kapitaliz-mus összeomlóban van”. A pártlap a nagy vezér utódját, Kim Dzsong Ilt idézte a minap: „Észak-Korea és a töb-bi szocialista ország dinamikusan me-netel előre a szocializmus és a kom-munizmus útján, az antiimperializmus kibontott zászlaja alatt. Eközben a ka-pitalizmus haláltusáját vívja, és min-den nappal közelebb kerül a véghez”.

Mentőöv a munkanélkülieknek

Magánkereskedői tanfolyamot indít a KISOSZ Somogy Megyei szervezete, hogy ezzel is könnyítsen a majdani munkanélküliek elhelyezkedési problémáin. Az érettségi bizonyítvánnyal nem rendelkező jelentkezők hat hét alatt – heti két óras foglalkozáson – sajátíthatják el az előírt tananyagot, az érettségizetteknek pedig csak két hatórás konzultáción kell részt venniük. Az előadásokat, konzultá-ciókat az APEH-nél, a társadalombiztosítási igazgatóságnál, a közigazgatásban dolgozó szakemberek tartják, így a leendő kereskedők már a tanfolyam idején megismerhetik az ellenőrköt is. A tanfolyam után szóbeli és részben írásbeli viz-gát kell tenni mindenkinek adózási, társadalombiztosítási, munka- és tűzvédelmi, valamint szakmai ismeretekből. A végbizonyítvány körülbelül hatvan üzletkór gyakorlásához biztosítja a szakmai feltételeket, és feljogosítja az esetleges munka-nélkülit a négyszázezer forint újrakezdési költségen igénybevétele.

(Gy. A.)

Európáról, jég mellett

Kivételesen szép tükörsimára fagyott be az idén a Balaton, s öröm volt látni, hogy ezek korcsolyáztak, csúszkáltak, viháncoltak önfelédten a hét végén a halvány-zöld, erős jégen. Hú, ez sokkal klasszabb, mint a műjég! – állították egybehangzóan fiaim, valamint barátaik és ismerőseik. Csak jó másfél óra múlva tették hozzá, hogy azért egy melegedő helyiség nem ár-tana... Pedig az idén már a szolgáltatások is megjelentek az almádi mólónál például leparkolt egy Barkas, rajta a szociálde-mokrata párt jelmondatával: „Vissza Euró-pába!” Hogy mennyiben tekinthető a visszatérés első lépésének, nem tudjuk, de a szocdem-párti vállalkozó korcsolyát köl-

csönzött, köszörfült, cipőfűzőt, hokiütőt, miegyebet árult, szemlátomást szép forga-lommal. S bizonyára a Panoráma tülülőhe-lyi klubban is megérte valakinek kinyitni az egyik ajtót, s azon át teát, forralt bort árulni. Ezek az üzleti ötletek annyira ké-zzenfekvők, hogy megvalósításukat koráb-ban is elég nehéz lehetett megakadályozni. Pénz van bennük, különösebb befektetést nem igényelnek, tehát csak hagyni kell őket, s maguktól létrejönnek. De ne ringas-suk magunkat abba a hitbe, hogy ez már Európa! Nem, ez még csak a keleti bazár. Európa majd akkor lesz a Balatonnál, hogy ha a turizmusüzletben érdekeltek a fejlesztés-ét ösztönző infrastruktúrát – magyarán szólva a tisztességes, kulturált körülmé-nyeket – is képesek lesznek hozzá megte-remteni. Ha majd Balatonalmádban nem a korcsolyázók számára legveszélyesebb környék, a móló lesz a téli sportok köz-pontja – egyszerűen azért, mert csak itt le-het kijutni a jégre –, s emiatt nem a védett Wesselényi-őspark gyepén parkolnak az autók százai. S ha már a kapukat kinyitják, talán valamelyik zárt helyiséget is befűt-hetnék, s a fűtött helyiségben esetleg egy ruhatárat is létesíthetnének. Na persze, ez önmagában akkor sem lenne bombatűzlet, ha a ruhatárból bevételre is lehetne szert tenni. De a szükséges pénzt és szervező-munkát – nemcsak Almádban! – előte-remthetnék a vállalkozásbarát, vagy egy-szerűen csak pátriájukat szerető, lakói és vendégei számára vonzóvá tenni akaró he-lyi önkormányzatok.

Mint Európában...

L. Gy. G.

Mozart aranyban és fénytörésben

Őnök látták már új ötezer schillinges bankjegyet? Nem? Kár! Igazán sajnálhatják, egyrészt, mert egy ilyen „pénzdarab” több-havi magyar átlagfizetéssel ér fel, másrészt, mert rendkívüli lát-ványban lett volna részük. Ráadásul annak a tévjesletnek az élő cáfolatát is láthatták volna, amely szerint a nagy címletek hozzá-járulnak az infláció felpörgéséhez. Ellenpéldaként lásd még az ezer márkás, illetve dolláros bankót!

A „sógorék” legújabb, nagyértékű pénzét azonban más miatt is érdemes alaposan szemügyre venni. Mozart miatt! S őt sem csak azért, mert egy ma már elismerten zseni zeneköltőről van szó, akét életében méltánytalanul mellőztek, hanem mert a bank-jegyen olyat műveltetnek vele, ami szinte a csodával határos. Nem elég, hogy az arcképe – mint minden „rendes” bankjegyen – a fő helyen látható, az osztrák grafikusok még egyszer, illetve pontosabban még kétszer rávarázsolták – még hozzá aranyba öntve! – arcát a pénzre. Az új ötezresen ugyanis található egy kö-rülbelül húszfilléres nagyságú, lehetőleg aranyfolt, amelyen

Mozart hol balra, hol jobbra tekintő, fémbe karcolt feje tűnik fel, attól függően, hogy merre fordítjuk a pénzt, hogy honnan esik rá a fény. Varázslatos látvány. S mindez nyilvánvalóan annak érde-kében, hogy még véletlenül se lehessen hamisítani. Egyelőre senki sem tud magyarázatot adni arra nézve, hogyan csinálták az osztrák pénzt előállítók, nemhogy utánozni lennének képesek.

Ausztria tehát egy olyan bankót bocsátott ki, amelyet nemcsak birtokolni, számolgatni, hanem nézegetni is nagyon jó. Túl olcsó poénkodás lenne, ha hasonlítgatni kezdeném a forintot a schil-linghez, negatív színben tüntetve fel az előbbit, nem teszem, hi-szen aki vásárolt már Magyarországtól nyugatra a forintról át-váltott valutájáért, az már érzékelte a pénznemek közötti kül-lönbiséget. Azt azonban meg kell említenem, hogy nemcsak a Ma-gyar Nemzeti Bank is tervezi kibocsátani az ötezer forintost. Jó lenne, ha „aranyosságában” nem is, de vásárlóértékében köze-lítene kicsit osztrák rokonához...

(wagner)

Igazság, vagy bosszú?

Igazságot keres, avagy bosszúra vágyik a koncentrációs tábor egykori lakója, a náci gyilkosok e fáradhatatlan felkutatója az őt, családját, népét ért iszonyatos szenvedésekért? A vele készített interjúban Simon Wiesenthal arra a kérdésre, hogy bosszúvágy fűti-e a – még élő – náci gyilkosokkal szemben, azt válaszolta, hogy a bosszú gyűlöletet tételez fel, és ő nem érez gyűlöletet. Miért csinálja mégis azt, amit csinál? Miért kutatja még ma is a náci bűnösöket, ha nem érez irántuk gyűlöletet? Egyáltalán, „aktuális”-e ma, anynyi évvel a második világháború, a német fasizmus borzalmait után az, amivel Simon Wiesenthal foglalkozik? Kik azok, akik kétségbe vonják a Wiesenthal-akciók aktualitását, sőt talán az értelmét is?

Némelyeknek – valami okból – fél-nivalójuk lehet Wiesenthal leleplező akcióitól. Simon Wiesenthal nagy orosz „kollégája” – hisz eddigi főművével, a Gulag szigetcsoporttal indítékában és céljaiban valami nagyon hasonlót végzett el –, Alekszandr Solzsenyicin így ír róluk: „...ugyanazok a kezek, melyek akkor béklyóinkat húzták szorosabbra, most békülékeny tenyerekkel fordulnak felénk: Ne! Ne!... Nem kell hánytorgatni a múltat!... Ki a régít emlegeti, fusson ki a fél szeme! Csakhogy a közmondásnak folytatása is van: Aki pedig elfelejti, annak mind a kettő!”. Azok az embe-

Egy november végi vasárnap történt, még 1989-ben a nyugat-svájci Fribourg városban. Néhány fiatal ember belekötött egy török férfiba az utcán. Szidalmazták, üldözték mindenfelé, majd ütlegelni kezdték, végül a svájci fiatal emberek a törököt az utcán szabályosan agyonverték. Miért? Csak azért, mert idegen volt. Az eset nagy feltűnést keltett országszerte. Török menekültek tiltakozó tüntetéseket rendeztek, valamennyi politikai párt elítélte a merényletet, csupán a szélsőséges Nemzeti Akció (Nationale Aktion) nevű párt hátrította a felelősséget a kormányra, mivel túl sok idegent fogad be az országba, ami kiváltja az emberek felháborodását.

Nem véletlen, hogy a felháborító eset éppen Fribourgnban történt. A szélsőjobboldal vezető egyénisége a 68 éves lausanne-i polgár, Gaston-Armand Amaudraz (aki állandó kapcsolatot tart fenn nyugatnémet neonáci csoportokkal), ugyanis egy fribourgi kávéházban szokta tartani összejöveteleit egyes fiatal terroristákból álló csoportok vezetőivel. Tőle kapnak utasítást, ötleteket a Svájc különböző részein megrendezett merényletekhez, pogromokhoz.

A különféle náci és fasiszta jellegű csoportok ténykedéséről a svájci sajtó és televízió is beszámolt. Az alábbiakat a tőlük származó adatok alapján közöljük. Csak néhány epizód – a feltűnőbbek közül. 1988. november 12-én a „bőrfejük” egy csoportja Zürichben agyonvert egy brazíliait. A letartóztatott tettes beismerte, hogy az utasítást Lausanne-ból, Amaudraz csoportjától kapta. 1989. május 20-án ugyancsak a bőrfejük rendeztek Zug városában „tamilvadászatot”, melynek

rek nyilvánvalóan abban érdekeltek, hogy lehetőleg minél kevesebb kerüljön napvilágra a borzalmakból, minél kevesebb eredménnyel járjanak a leleplező és felkutató akciók. (Azért azt meg kell jegyezni, hogy Solzsenyicin leleplezettjei összehasonlíthatatlanul kevesebbet kockáztattak-kockáztattak. Molotov pld. 96 éves korában békésen halt meg 1986-ban, és még a pártba is visszavették Csernyenko idejében; Kaganovics ma is él, 96 éves, és



Paul Maurer: Maszk

Zürichi tudósítónktól

Náci terroristák Svájcban

szórán egy Srí Lanka-i embert összeverték. Ugyanebben az évben, július 2-án Churban egy házat gyújtottak rá a tamilokra. Négy személy meghalt, többen súlyos sebesülésekkel kerültek a kórházba. Az ilyen jellegű akciók sorozatosan ismétlődnek. Menekültszállásokat gyűjtanak fel, embereket vernek agyon. Egyes merényletek alkalmával nyíltan viselik a hírhedt amerikai Ku-Klux-Klan csuklyás köpenyét, jelvényük a nyilaskereszt. A lausanne-i Amaudraz véleménye szerint, ha a problémákat másként nem lehet megoldani, hát folyjon a vér. Eddig három népesebb csoport áll az irányítása alatt.

Az egyiknek a 40 éves szerelő, Marcel Strebel a vezetője. Szervezetét Patriotische Frontnak (Hazafias Front) nevezi. Tagjai Ku-Klux-Klan köpenyegbe öltözve támadják meg a menekültek szállásait. A Neue Front (Új Front) nevet viseli a 19 éves kereskedőtanonc, Christian Scherrer vezetése alatt álló csoport, mely Zürichben, Winterthurban és Baden környékén működik és állandó kapcsolatot tart fenn németországi neonáci szervezetekkel. Hitler az eszményképe a 20 esztendő Daniel Oser nevű tetőfedőnek, aki Nemzeti Forradalmi Pártot (Nationalrevolutionäre Parte der Schweiz) alapított 30 taggal a határ menti Schaffhausenben és környékén. Tévedés lenne azt gondolni, hogy ezek

biztos, hogy nem havi 70 rubel a nyugdíja...)

Mások – a túlélők közül – el akarják felejteni az elszenvedett borzalmakat és szakítván a rettenetes múlttal, új életet akarnak kezdeni. Emberileg teljesen érthető az ő hozzáállásuk – és tiszteletben tartandó. Ők megszolgálták ezt a választásukat.

A „Wiesenthal-probléma” úgy merül fel, hogy tudunk-e vagy akarunk-e emlékezni az emberiség elleni bűnök-

re vagy sem. Ha nem tudunk emlékezni – mert megvan rá az okunk –, akkor ne emlékezzünk; de ha azért nem akarunk emlékezni, mert kellemetlen, „illetlen” dolog, mert „régén volt”, „elmúlt”, akkor valami nagy baj van – mégpedig a lelkiismeretünkkel. Véleményem szerint Wiesenthal életműve – mint ahogyan Solzsenyicin is – e nem akarás elleni harc egy rendkívül fontos és meghatározó állomása. Utaltam a Wiesenthal és Solzsenyicin tevékenysége közötti alapvető hasonlóságra, noha szembeszökő a különbség is; Wiesenthal „gyakorlati emberként” dolgozik, míg Solzsenyicin az írás, az irodalom fegyverét használja. Esetükben azonban a hasonlóság nagyobb jelentőségű és erősebb, mint a különbség, hiszen leleplező, felkutató tevékenységükkel mindketten az igazság harcosai – egyikük az igazság könyörtelen kimondásával, másikuk az igazság éppoly könyörtelen érvényesítésével.

A „Wiesenthal-probléma” valójában azonban így merül fel: Lehet-e felejteni? Van-e jogunk nem emlékezni a múltra? A kérdést másként is fel lehet tenni: Fontos-e számunkra az igazság – avagy sem? Ha erre a kérdésre tudunk – és akarunk – válaszolni, akkor azonnal megértjük magát Simon Wiesenthal is.

Mezősi Miklós

a primitív emberek körében fajgyűlöletet szító demagógiájukat. Kezdetben kevesen csatlakoztak hozzájuk, de a válság éveiben egyre több egyszerű emberrel el tudták hitetni, hogy a munkanélküliség és infláció okozói a külföldiek, és így egyre több képviselőjük került be a parlamentbe. Az egyik még 1987-ben nyilvánosan kijelentette, hogy csak egy géppisztolyt adjanak neki, ő majd 24 órán belül elintézi az országban a külföldiek problémáját.

A svájci sajtó és a többi tömegtájékoztató szerv keményen kritizálja tevékenységüket, de a szélsőséges nacionalisták tábora ennek ellenére egyre növekszik. Az említett Nemzeti Akció pártja természetesen nyíltan nem vállal közösséget a terroristákkal, de nem is ítéli el a tetteiket, hanem – mint a fribourgi gyilkosság esetében is – a kormányra hárítja a felelősséget, mivel nem hajlandó radikális intézkedéseket hozni a külföldiek ellen.

A nacionalista demagógia elsősorban a félművelt rétegek között talál követőkre. A demokratikusan gondolkozó józan svájciak körében nem találunk híveket. Értelmiségiek legjobbjai emelik fel szavukat ellenük, de sajnos kevés eredménnyel. Sokan nem veszik komolyan őket, mások pedig szemfogató módon hallgatnak és titokban egyetértenek a terroristákkal.

Így kezdődött valamikor Németországban is. Azokról az időkről ma már csak könyvek tudósítanak és néhány még élő nagyapa képes rá visszaemlékezni. De ki olvassa a könyveket ma, amikor már csak képregényeket forgat sok fiatal és a videokazettán élvezzi a brutális háborús kegyetlenkedéseket? A nagyapák meséire pedig végképp nem hallgat senki.

Vezényi Pál

NÉZŐPONTOK

Etetnek. Bennünket, olvasó embereket, többen több mindennel etetnek. Vannak kis, közepes és nagy etetők. A nagy etetők nem attól nagyok, hogy Shakespeare-i tragédiákkal rikatnak meg, sem attól, hogy gogoli és tolsztoji lelkiéposzokkal hasogatják szívünket. Még az sem mondható el a nagy etetőkéről, hogy szellem, csín, ügyesség vagy más hasonlók áradnának műveikből. Nem, ez rájuk egyáltalán nem jellemző. Mert itt van például az egyik legnagyobb magyar irodalmi (a magyar íróktól bocsánat, hogy e jelzőt másra is használni kényszerülünk) etető, Nemere István. Hogy mivel etet Nemere? Egyre gyakrabban megjelenő, egyre silányabb minőségű és egyre borsosabb árú „regényeivel”. Haj,

szomorú a magyar irodalmárok élete! A piaca kénytelenek írni, olyat amit a piac bevesz, vagy, s ebben van az etetés lényege, bármit írni, s elhitetni a piaccal, hogy arra a műre egészen bizonyosan szüksége van a vevőnek. Sok-sok éven át elátkozott kultúrpolitikánk ettől az egytől legalább megóvott bennünket. A jó irodalmat nem hagyta hozzánk eljutni, de a rosszat se – csupán a középszerűt.

Kezdetben Nemere István írói pályafutása sem úgy indult, hogy tucatművek tucat szerzője lesz. Írt 6 könyveket is (példárára *A hegy* című regénye), de aztán a piac magával ragadta. S jöttek sorban a sci-fi köntösbe öltöztetett családregények. Ezek legfőbb jellemzője az volt, hogy szép, okos

és fiatal, no meg persze becsületesebb emberek gonosz, elvetemült csirkefogókat hajszolnak a világegyetem legkülönfélébb helyein, mivel e csirkefogók elhatárolták, hogy elpusztítják a földet, mert 1. bosszút akarnak állni, 2. hatalomra vágytak, 3. elmebeteg, 4. csak úgy, kedvtelésből. Hála Istennek, ezekben a „regényekben” a jó fiúk mindig győznek, s ez kellő előrelátás híján is tudható már a regény első lapjainak elolvasása után. A szerző által mozgott alakokat is gyorsan kiismerjük. Na, nem a mélylélektani elemzésből, hanem azért mer papírmáséfigurák: van kezük, lábuk. Mozognak. Csak éppen gondolataik nincsenek. A családregények mellett Nemere úgynevezett kommandóregényeket is

írt. Ez a regénytípus a fentiekől annyiban különbözik, hogy a jók és a gonoszok nem az űrben, hanem földünk – útikönyvekből is remekül megismerhető – tájain zargalásznak egymást, többnyire sugárszennyező anyagok kíséretében.

Amidőn a szerző első regényeivel hazálni kezdett, műveit a „legjobb” kiadók adták ki. Egy-egy Nemere-regényen sok jó magyar forintokat lehetett keresni. Aztán ahogy szaporodtak a könyvek, a kéziratok kiadására újonnan alakult kis kiadócskák vállalkoztak a gyors meggazdagodás reményében, majd jött az Eszperantó Szövetség. Az utcai árusok standjain egyre több a Nemere-regény, s egyre több vásárló teszi vissza – belelapozva – a könyvet oda ahonnan vette: a bódé asztalára. A piac megtelt. Nem kell több Nemere, vagy legalábbis nem ez a Nemere kell: a régi, a gondolkodó embert sírjuk vissza.

- csik -

A jó fiúk mindig győznek

Az egész titka

ja az embert. Jómagam reggel nyolckor ülök a gép elé, délig, fél egyig írok, majd délután anyagot gyűjtök következő regényeimhez. Este olvasok, meditálok.

– *Hogyan került kapcsolatba az irodalommal? Mik voltak azok az élmények, melyek íróvá tették?*

– Soha nem kényszerítettek az olvasásra. Sokszor mentem föl a padlásra, mely tele volt háború előtti könyvekkel. Megvolt egy teljes sorozat Jókai, Mikszáth, Herczeg. Az összeset olvastam már tizenégy éves korom előtt. Persze, hogy kamaszkoromban, valamilyen olvasmányélmény hatására, nekem is eszembe öltött, illet biz' én is tudnék írni. Nekiültem nagy füzeteknek, és írogattam „úgynevezett” regényeket, amik szörnyűek voltak. Vámpírtörténetek, rablóbandák meg ilyesmik...

– *Tudna mondani olyan példaképet a magyar irodalomból, akire szívesen néz föl?*

– Nem szívesen teszem, mert azt vallom, ha az embernek van egy példaképe, óhatatlanul elkezd vagy szeretne hasonlítani hozzá. Inkább azt választanám, hogy van egy olyan magyar író, akitől mindent olvastam, ezeket újra is olvasnám, ha volna elég időm. Ennek az írónak az ég világon semmi köze sem volt a fantasztikus irodalomhoz, habár írt egy olyan regényt, melyet ide szoktak sorolni. Az író úgy hívják: Mikszáth Kálmán. A regény az *Új Zrínyiász*. Mikszáth volt az az író, aki úgy tudta használni, kiteljesíteni a magyar nyelvet, hogy teljesen mindegy volt, az ember hány évesen olvasta a műveit, mindig talált valami élvezetet a regényeiben.

– *Külföldi példakép?*

– Egy időben szívesen olvastam Graham Greene könyveit. Később többen is mondták – főleg olyanok, akik állítólag értenek az irodalomhoz –, hogy stílusban, témaválasztásban hasonlít néhány könyvem az övéihez. Ennél jobb kritikát nem is kaphattam volna.



Az író

– *Visszatérve a mennyiségi produktúra. Erről sok anekdota kering. Elmondana egyet ezek közül?*

– Gyakran hívnak laktanyákba is előadást tartani. Egy vidéki laktanyában megyek a folyosón, látom ám, hogy igencsak kapacitálnak egy katonát, hogy jöjjön be az előadásra, de ő nem akart kötélni állni.

Ő, aki minden Nemere-könyvet olvasott, nem akar bemenni. Kérdezik tőle: miért? Mert – válaszolta a kiskatona – nem hiszi, hogy Nemere István létezik. Ez egy gmk, akik Nemere István álnéven adják ki könyveiket, időnként az egyikük elmegegy egy ilyen író-olvasó találkozóra, hogy bebizonyítsák, Nemere István igenis létezik...

*

Nemere István. Több mint félszáz könyv, több tucat novella, csaknem harminc kötet műfordítás szerzője. Munkái – eszperantó nyelvű kötetek segítségével – már megtalálhatók öt földrész könyvespolcain. Őt nyelven beszél. Diplomáját Lengyelországban és Magyarországon szerezte. Esztergomban él, feleségével. Van hivatásszeretete, fanatizmusa. Csak él és ír. Ír és küzd. Hatszor jelentkezett az Írószövetségbe. Háromszor választás sem méltatták.

Fejes Imre
Bruzák Noémi



Lehet szeretni, lehet nem szeretni. Egy azonban tény: könyveinek száma elérte a hatvanat. Mindez tizenöt év terméke. A könyvek példányszáma meghaladja a hétmilliót. Nem akármilyen magyar vagy európai író mondhatja ezt el magáról. 1982-ben a legjobb európai science-fiction-íróvá választották. 1983-ban *Vak madár* című – nem sci-fi könyve – elnyerte az Év Legjobb Európai Regénye címet. 1988-ban Magyarországon elnyerte az

1987-es év legjobb hazai sci-fi regényéért járó Galaktika-díjat. Ha eddig nem találták volna ki, az író: Nemere István.

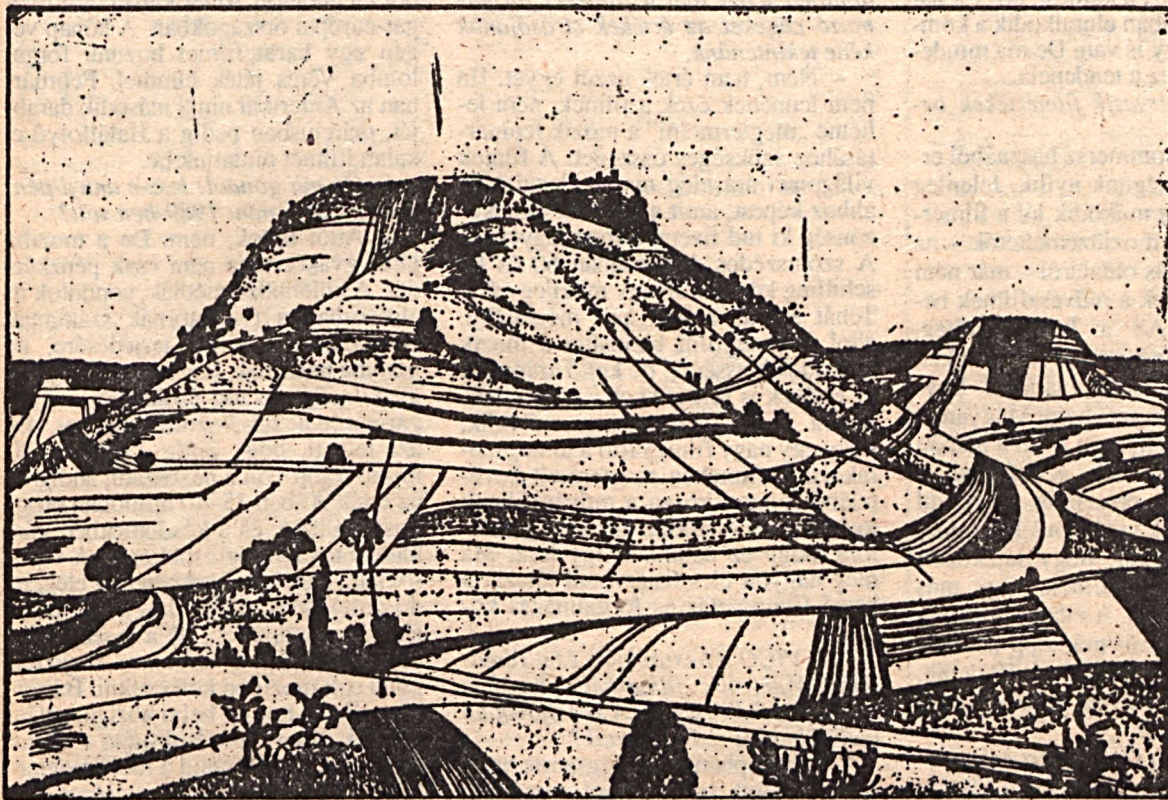
– *Az előbbiekből is látszik, hogy imponálóan termékeny író. Hogyan dolgozik, milyen a munkamódszere?*

– Az íráshoz rengeteg türelem kell. Az egész nem úgy megy, hogy az ember leül péntek este az írógép elé, s vasárnap egy kész regénnyel a kezében áll föl. Az írás hosszú időn át lefoglal-



Dedikálás közben

Emlékezés a kilencven éve született Barcsay Jenőre



Dombos táj 1936.

„Amikor megszülettem, kétéves volt a század” – mondta sikereinek csúcán nem kis önérzettel az 1802-es születésű Victor Hugo. *Barcsay Jenő* festőművész legendás szerénysége megóvta hasonló nyilatkozattól, noha az ő születésekor –, mely a mezőszéki Katona községben, *kilencven évvel ezelőtt*, 1900. január 14-én történt, a mi századunk még csak kéthetes volt...

Katona községtől mindössze egy ugrásra van Pusztakamarás, hol a másik jeles mezőszéki, *Sütő András* bölcsője ringott. Hogy a szülőhely mily erősen lelkükbe ivódott, azt az író megannyi műve, Barcsay Jenőnek pedig mindeddig kéziratoss emlékező, annak is falujához kapcsolódó sorai bizonyítják: „Szép, plasztikus dombok veszik körül. A környék legmagasabb pontja a Csuha, onnan messzire át lehet tekinteni a tájat. Amikor innen, a Csuha tetejéről először pillantottam meg a falu közelében lévő tavat, feldobogott a szívem, mint később, idősebb koromban, amikor először láttam meg a tengert.” Az elemi első négy osztályát szülőfalujában végzi, majd 1910-ben a Kolozsvári Református Kollégiumba kerül, 1911–14 között Szamosújváron diákoskodik. Az érettségig hátralévő éveket a nagyenyedi Református kollégiumban tölti, ezután elviszik katonának. Megbetegszik, leszerelik. Gulyás Károly rajztanár ajánlására Soófalvy Illyés Károly személyében mecénása lesz, aki havi négyszáz koronával segíti, támogatja a szegény sorsú, ám tehetségesnek látszó ifjút. Így, ennek az összegnek a jóvoltából költözhet 1919-ben Budapestre, s kezdheti meg tanulmányait a következő évben a Képzőművészeti Főiskolán. Előmenetele kiváló művésztanárok kezébe kerül: *Vaszary János*, *Csók István* és *Rudnay Gyula* voltak mesterei. A derűs, mediterrán világossággal megáldott Vaszaryt elhagyja a sötétebb világú, tépelődésre hajlamos Rudnay kedvéért; az ő hatása alatt fogalmazza meg első „gondterhes” figuráit. (Már idézett visszaemlékezéseiben idézte fel Barcsay Jenő azt az 1923 nyarán volt napot, amikor Rudnay meglátogatta növendékeit a gyöngyösi művésztelepen. Szemlélte, nézegette az ifjak kész képeit, majd az egyikre mutatva megkérdezte: ki festette ezt? Jelentkezésre így szólt a Mester: „Mint kész festőnek Barcsay úr, a főiskolára már szüksége nincs.”)

Hamarosan kézbe veheti rajztanári oklevelét – hisz nem művész szakot végzett, nem bízott benne, hogy pusztán festőművészként meg tud élni. Hódmezővásárhelyre megy (1926) majd állami ösztöndíjjal Párizsba és Olaszországba utazik. Itt Pissaro, amott Giotto és Masaccio búvóli el, s „Rudnay hátása elszáll, mint a pára.”

Réti István tanítványai, a nagybányai iskola örökét folytatni akaró festők 1928-ban megalakítják a szentendrei művésztelepet. A következő évben a Szentendrei Festők Társasága tagjai közé iktatja a Rétinél soha nem tanult, konstruktív – tehát eltérő – törekvésű Barcsay Jenőt, aki a Duna menti városban ekkor kezdi meg haláláig, azaz hat évtizeden át tartó munkálkodását. Szentendréről írta: „A várost körülvevő kopár dombok szülőföldem tájaira emlékeztettek, a Mezőség okkerszínű formáit fedeztem fel újra. Sokat rajzoltam. Néha elgyalogoltam teljes fölszereléssel. A város festői szempontból eleinte nem érdekelt, csak a dombok, a nagy formák, a tömegek gyűrődései vonzottak.” A Szentendrén töltött



nyár után 1929–30-ban ismét Párizs következik; Cézanne, Van Gogh és a kubizmus hatását érzi ekkor meghatározónak. A '30-as évek elején tőle szokatlannak számítóan színes, grafika jellegű akvarellekkel, továbbá rézkarcokkal készül 1933–34 között született sorozatára. Ez Szentendre utcáinak és a környező dombvidék motívumainak katalógusa tartalmazza a művészetére mindvégig jellemző sorokat: „... bensőséges hittel, kivételes tehetséggel és imponáló határozottsággal halad művészi ideáljának megvalósítása felé. A lényeg summázása, biztos konstruálókészség, a redukált formák és a lefokozottságukban is tiszta színek szeretete jellemzi... Konstruktivizmusa sohasem válik szárazzá vagy mértánnian elvonttá. A valósággal eleven kapcsolatot tart és mindig megéreztetni valami fojtott líra szordínós muzsikáját.”

Barcsay Jenő 1931 és 1945 között Budapesten iparostanonc-iskolában rajzot tanít, '45-től '75-ig (vagyis harminc éven keresztül!) a Képzőművészeti Főiskola anatómia és tárgyábrázolás professzora. Megjelennek elméleti munkái: *Művészeti anatómia*, (1953) – mely több magyar és számtalan idegen nyelvű kiadást is megér, s mely e sorok írójának minden más Barcsay-mű előtt nyerte el csodálatát – *Ember és drapéria*, (1958) továbbá *Forma és tér*, (1966).

Barcsay Jenő tanít, alkot és kiállításokon vesz részt. Ez az élete. Közintézmények részére készített mozaikjai az érdeklődés középpontjába kerülnek. Példaként a Budapesti Nemzeti Színházban 1968-ban felállított márványmozaikját, a Szentendrei Művelődési Központ falára került üvegmozaikját (1970) és az újesztí fűrdő mozaikját (1974) említhetjük. Elhalmozzák kitüntetésekkel, Szentendrén a Dumtsa Jenő utca 10. szám alatt – a város főterének közvetlen szomszédságában – megnyílik a *Barcsay Gyűjtemény*.

„Festészetem elképzelhetetlen Szentendre nélkül” – vallotta a Mester, s valóban! Amit hat évtized alatt itt, a városban alkotott, annál jobban festészetét semmi sem jellemezheti. Konstruktivizmusába beleivódott a helyi barokk élményanyag, a jellegzetesen provinciális ízű kapuzatok és oromfalak kapcsán a geometrikus térbeliség, a hegyi kisváros térbelisége, a tűzfalak, a templomok...

Kicsi, törekeny, alakja, halk szavú, megfontoltan és bölcsen fogalmazó egyénisége hozzá tartozott Szentendre városához. Amint a balról a Ferenczy-gyűjtemény, jobbról a Kovács Margit Múzeum övezte lejtős utcácskán lefelé sietett a „Görög kancsóhoz” címzett vendéglátóhely, ebédjeinek színhelye felé... Vagy, ahogy kezében cekkerrel bevásárolni ment, botjára támaszkodva, időnként megpihenve. Amint arcán, melyet gondozott, hófehér szakáll övezett, s kiugró homloka alatt pápaszem uralt –, megrándultak a gondredők...

Barcsay Jenő életének 89. évében, 1988. április 2-án hunyt el. Családtagjai, művésztársai, tanítványai és tisztelői jelenlétében Budapesten, a Mező Imre úti fémzeti sírkertben helyezték örök nyugalomra április 14-én.

Újabb filmforgalmazó

Interjú Herbert Dénessel,
a VICO cégvezetőjével

Mottó: „Egy szakma átalakulásáról beszélünk. En szívesebben beszélnek arról, hogy Magyarországon a filmkultúrát egy hanyatló korszak látszólagos mélypontján tudjuk-e még mélyebbre taszítani, vagy ki lehet találni azokat az eszközöket, amelyekkel ez a kulturális terület betöltheti azt a rendeltetését, amelyre a nemzet életében most éppen nagyon nagy szükség volna.”
(Lányi András)

– Az elmúlt esztendőben – a MO-KÉP monopóliumának romjain – igen csak megszapordtak hazánkban a filmforgalmazók. A VICO milyen üzleti filozófiától reméli azt, hogy egy ilyen kis piacon, ilyen sok forgalmazó mellett, tisztas üzleti haszonra tegyen szert?

– Üzleti filozófiánk kétpólusú. Az egyik a filmkínálat, a másik pedig az a törekvésünk, hogy költségeink a lehető legalacsonyabb szinten realizálódjanak. A VICO jelen pillanatban olyan filmeket hoz forgalomba, amelyek a közönség legszélesebb rétegeit célozzák meg. Ha úgy tetszik, ezek döntően tömegszórakoztató filmek. Ezeknek az eladása ma, Magyarországon nem lehet probléma, nagy biztonsággal értékesíthetők a mozikban. Ez

persze fölveti azt a kérdést, hogy a hazai mozikínálatban eluralkodik a kommersz. És ez így is van. De ma mindezt a világon ez a tendencia.

– Nem is tervezik filmértékek bemutatását?

– De, ha a kommersz hasznából erre majd lehetőségünk nyílik. Jelenleg azonban nem is működik jól a filmértékek piaca. A moziüzemeltetők – az állami támogatás oldaláról – már nem igazán érdekeltek a művészfilmek bemutatásában. Az a közönségréteg, amely megnézné ezeket a filmeket, már leszokott a moziba járásról. Egyszerűen arról van szó, hogy Magyarországon az értékek, ezen belül a humán értékek devalválódtak. A tudásnak, a műveltségnek a presztízse rendkívül alacsony. Nálunk vidáman lehet valaki értelmiségi anélkül, hogy tájékozott lenne a filmművészetben, vagy más művészeti ágakban. A világ sok országában ez egy kicsit másképp „működik”. Ott egy értelmiséginek lételeme, hogy tájékozott legyen, többek között a filmművészetről.

– Ezek szerint Ön nem ért egyet az a nézettel, amely szerint a tömegszórakoztató filmek dömpingje aláásza a nemzeti kultúrát, amely szerint a

döntően ilyen típusú filmeket forgalmazó cégeket az értékek sírásójának kéne tekintenünk.

– Nem, nem értek ezzel egyet. Ha nem lennének ezek a filmek, nem lehetne „megtermelni” a mozik fenntartásához szükséges összeget. A filmek világszerte elég magas, legalábbis ahhoz képest, amit a belföldi moziközönség ki tud fizetni a mozijegyekért. A szomszédos Ausztriában 60 és 80 schilling között van egy mozijegy ára. Tehát azt az arányt kell megtalálni, ahol a tömegfilm biztosítja a mozik működőképességét, de kellő arányban az értékek is fölkerülnek a mozik műsorára. A világban ez úgy működik, hogy egy nagy filmgyártó a tömegszórakoztató filmekben megtermelt bevételéből finanszírozza a művészfilmek gyártását és eladását. Én úgy gondolom, hogy ez nálunk is így lesz. Ma még nagyon éles határvonal létezik a hazai filmgyártás és forgalmazás között.

– A VICO a Leszámlás és a Támadók a Marsról c. filmekkel debütált a hazai mozihalálzatban. A közeljövőben mely filmekre számíthatunk?

– E hónapban egy világszerte nagy sikert aratott horrorfilmet mutatunk be, címe: Rémálom az Elm utcában. Ez a film minden eddigi bevételi rekor-

dot megdöntött Amerikában és a nyugat-európai országokban. A hónap végén egy karatefilmet hozunk forgalomba Véres játék címmel. Februárban az Amerikai ninja második darabját, márciusban pedig a Halál folyó c. kalandfilmet mutatjuk be.

– Ön mit gondol: lesz-e annyi pénzünk mozira, mint 1989-ben volt?

– Attól tartok, nem. De a moziba járás gyakorisága nem csak pénzkérdés. A különböző médiák, gondolok itt elsősorban a tv-csatornák számának bővülésére, a video terjedésére, az irányba mutatnak, hogy a moziba járás gyakorisága le fog csökkenni a nyugat-európai 2,5-3-szoros indexre. Ez azt jelenti, hogy amíg 1989-ben 40 millió fölött volt a nézőszám, addig ez az érték 90-ben 35-40 millióban prognosztizálható, és a későbbiekben várhatóan tovább fog csökkenni. A városokban, nagyközségekben lesz elegendő érdeklődés ahhoz, hogy a szakma életképes maradjon, de a kisebb településeken – úgy gondolom –, majd nagyon sok mozit be kell csukni. Bár elképzelhető, hogy a helyi közigazgatási szervek – a választások után – olyan fontosnak tartják majd a mozi megtartását, hogy ezért még veszteségeket is fölvállalnak.

Bognár László

Segíts másokon!

(Majd szépen csődbe mégy)

kokkal szembeni tartozásának. A szovjet hitelek kedvezményezettjeinek többsége komoly gazdasági nehézségekkel küzd. Ennek következtében tartozási kötelezettségeiket a piacon azok 30-50%-ával, esetenként ennél is kevesebbel jegyzik. Emiatt és számos más ok miatt a kölcsönök visszafizetése meglehetősen kétséges. Az adósságok jelentős részét vagy át kell ütemezni, vagy el kell engedni.

Az ország állami költségvetésének hiánya a bruttó nemzeti termék 11-14%-át teszi ki. (Az Egyesült Államok költségvetési hiánya a bruttó nemzeti termék 3%-ával egyenlő.)

Ha egy nyugati ország támogat egy fejlődőt, akkor a saját mezőgazdasági termékeinek, pénzügyi tartalékainak azt a felesleges részét adja, amelyet otthon nem tud befektetni. A fejlett kapitalista országok számára ez teszi le-

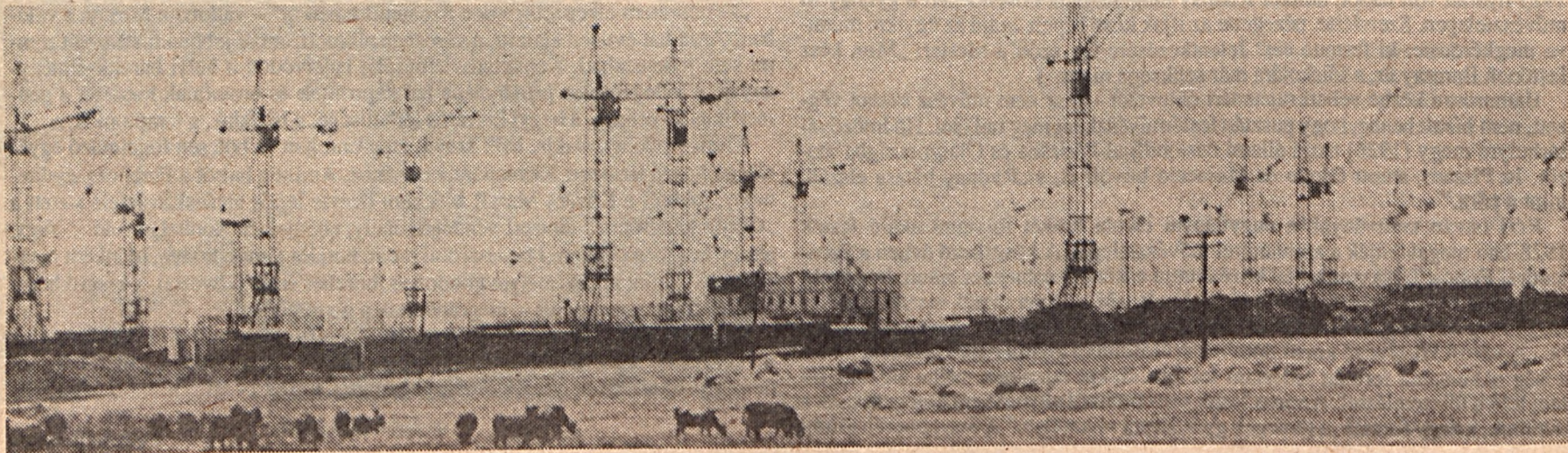
hetővé, hogy termelési kapacitásaikat jobban kihasználják, növeljék a foglalkoztatottságot, vagyis saját szociális és gazdasági problémáikat oldják meg. Csak manapság kezdik fölismerni a Szovjetunióban azt, hogy az általuk nyújtott gazdasági és egyéb segítségnek meg kell felelnie országuk lehetőségeinek, s a folyósított kölcsönöket a kapó országok hatékonyan használják föl. Tehát a segítségnyújtás mechanizmusa elvi változtatásokat igényel, hiszen egyetlen vállalat sem fog exportálni, ha az veszteségesnek bizonyulna.

Így fordulhat elő az is, hogy a jelenleg érvényes árak mellett például egy tonna a Szovjetunióból Vietnámba szállított cement olcsóbb, mint egy tonna Vietnámban kitermelt homok. (Egyébként is a cementet általában hitellel szállítják, amiért csak 20-30 év

múlva kaphatnak pénzt, ha kapnak.) Fölismerve mindezt, a segítségnyújtás új formáit alakítják ki a Szovjetunióban. A segélyprogramokat, azok célját és a konkrét kedvezményezettiket az ország Legfelsőbb Tanácsának kell felülbírálnia és jóváhagynia. (Eddig ezt senki sem ellenőrizte, így nem csoda, ha milliárdok folytak el – a semmibe.) El kívánják vetni a külkereskedelem rejtett formáit, a segítséget, az üzleti tevékenységet is szigorúan korlátozni szeretnék.

A tervek megvalósításába bevonják a fejlett és a fejlődő országokat, ami megfelelhet a világban kialakult gazdaságpolitikai tendenciáknak. Hosszú ideig tartott, míg a szovjet vezetés is fölismerte azt, hogy a segítségnyújtás legjobb formája az előzetes koordináció, és az, ha ellenőrzik a kiszállított segélyek elhelyezését. Fontos a koordináció, nehogy bibliai szegénységbe kényszerüljön az az ország, mely segített a rászorulókon, míg azok már vígan boldogulnak...

(fejes)



RTV

KOSSUTH RÁDIÓ: 8.20: Ez aktuális. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00–11.00: Napközben. 10.10: Világúság. 11.05: „Énekeltem én: Sívák Barnabás”. 11.25: A Szabó család. 12.45: Válaszolunk hallgatóinknak. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: A külpolitikai rovat műsora. 14.35: Fűvös átiratok. 15.00: Szórol szóra. 16.15: Neked szól! 17.00: Ki a felelős a munkavédelemért? 17.30: Beszélgetés zenéről. 17.50: Vers. 18.05: Látuk, hallottuk, olvastuk. 19.15: Lottósorsolás! 19.40: A musica Antiqua Hungarica együttes játszik. 19.50: Nyíró József: Leánykérés a havason. 20.00: Ifjúság '90. 21.00: Arc poetica. 21.40: Régi híres énekesek műsorából. 22.30: Ismeretterjesztő műsor. 23.00: Goldmark Károly: Emlékek életemből.

PETŐFI RÁDIÓ: 8.05: Rivaldafényben. 9.05: Idősebbek hullámhossza. 10.00: Útikalauz üdülőknél. 10.05: Hajszygókerek. 10.20: Operalágerek. 10.50: Peres, poros iratok. 11.05: A mi korunkban. 11.25: Gyöngy Pál szerzeményiből. 12.10: Muzsikánál nincs jobb barát. 13.05: Nosztalgiahullám. 14.00: Lelátó. 15.05: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. 15.20: A Rádió Dalszínháza: Sybill. 16.37: James Last zenekara játszik. 17.05: A mi utcánk... 17.30: Gordiusz. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Telis-Telefondorlat. 19.30: A Poptarisznia dalaiból. 21.05: A szerelmespár – Marcell Aymé novellája. 21.37: Nóták. 21.57: A Magyar Rádió Karinthy Színháza. 23.20–0.14: Törzsasztal.

BARTÓK RÁDIÓ: 9.15: Évszázadok francia muzsikájából. 10.20: Lolo – Zuhanás közben. 10.50: Zenekarok muzsika. 12.05: Bach: Musikalischer Opfer. 13.00: Hallgassuk újral! 14.00: XX. századi operákból. 15.00: Fél évszázad a katedrán – Dr. Arató Ádám tanárral beszélget Polgár Gyula. 15.20: Új kompakt-lemezeinkből. 16.05: Richard Strauss: Alpezi szimfónia. 17.00: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. kb. 18.00: Operaáriák. 18.30: In limba materna. 19.05: Őriások vállán – Szentgyörgyi Albert. 19.35: Berlioz: Faus elkárhozása. Drámai legenda. 21.40: Holnap közvetítjük. 22.00: Magyar művészek operafelvételeiből. 22.50: Napjaink zenéje.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ 6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagyarázatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: Rádióegyetem. 9.30: Hölgyválasz. 10.00: Hírek. 10.10: Kommentár nélkül. 10.40: Könyvszemle. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó. 12.10: Autórádió. 12.40: Hobby. 12.50: Párizsi magyar figyelő. 13.00: A mai nap és műsorismertetés. 13.30: A politikai gondolkodás története. 13.40: Tallózás magyar folyóiratokban. 13.50: Mérlegen. 14.00: Hírek. 14.10: Kommentár nélkül. 14.40: Könyvszemle. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: Rádióegyetem. 16.30: Hölgyválasz. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: A politikai gondolkodás története. 18.50: Mérlegen. 19.00: Hírek. 19.10: Szerkesztők fóruma. 19.40: Figyelő. 20.00: Hírek. 20.40: Kelet-európai szemle. 20.50: Keresni és találni. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A mai nap késő esti kiadása. 22.30: Hölgyválasz. 23.00: Hírek. 23.10: Szerkesztők fóruma. 23.40: Figyelő. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Kelet-európai szemle. 0.35: Keresni és találni. 0.45: Műsorzárás.

TV1: 8.25: Képjóság. 8.30: Shakespeare: IV. Henrik. Angol film. 10.55: Ma egy házban. Cseh-szlovák filmsorozat. 12.10: Mozgató. 12.20: Képjóság. 16.15: Képjóság. 16.25: Pannon Krónika. 16.35: Hírek szerbhorvát nyelven. 16.40: A világ múzeumai: A zürichi Kunsthaus. NSZK dok.film. 17.30: Hámas csatoma. A látástól a holografikus moziig. 18.15: A világ 2000-ben. NSZK dokumentumfilm-sorozat. 19.00: Reklám. 19.05: Esti mese. 19.15: Lottósorsolás. 19.20: Reklám. 20.05: A halálraítéltek utcája. Ausztrál film. 21.35: Reklám. 21.40: Hazai tükrök. 23.00: Híradó 3.

TV2: 17.00: Képjóság. 17.15: TV2. 17.45: Mozaik. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.54: TV2. 19.00: Mozgó céltárgyak. Kanadai tévéfilm. 19.56: TV2. 20.30: Fejezetek az első világháborúból. Amerikai dokumentumfilm-sorozat. 20.54: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2.

21.35: Napzárta. 22.20: Belfegor, avagy a Louvre fantomja. Francia tévéfilmsorozat. 22.45: Nézőpont. Kb. 23.15: TV2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: A Metzger család kalandjai. 9.30: Tájak és emberek. 10.00: Iskolatévé. 10.30: Katie Elder fiai. Amerikai western. 12.25: Új mitológia. 12.30: Idősek klubja. 13.15: Hírek. 13.25: Mi. 13.55: A hetedik kontinens ékszerai. 14.20: Batman. 14.45: Ház az Eaton Place-en. 15.35: Perrine. 16.00: An-tan-ténusz. 16.20: Mini trailer. 16.35: Zenei műhely. 16.55: Mini tv-híradó. 17.10: Mozart hadművelet. 17.35: Mini lexikon. 17.55: Philipp, az egér. 18.00: Mi. 18.30: A szépség és a szörnyeteg. 19.30: Híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Krimi, krimi. 21.20: Jolly Joker. 22.05: Oldalpillantások. 22.15: Videotéka – Ha az apa a fiával. 23.15: Hírek. 23.20: A méz íze. Angol film. 0.55: Hírek.

2. műsor: 17.10: Művészlexikon. 17.15: Találkozás állatokkal és emberekkel. 18.00: Bajor királyi bíróság. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: Híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Belpolitikai magazin. 21.20: Spektrum. Kulturális műsor. 22.00: Híradó 2. 22.25: Klub 2., majd hírek.

RTL PLUS: 6.30: Halló Európa, jó reggelt Németország! 8.30: Menetjegy a zürzavarban. 10.05: Forró nyercemény. 10.35: Telebutik. 11.00: Robbanékony. 11.45: New York védőangyala. 12.30: Klasszikusok délidőben. 13.00: Telebutik. 13.25: Ma, nálunk. 13.30: California klán. 14.15: Tenisz. 15.45: Nettó. 16.00: Alfred Hitchcock bemutatja: „Ha az ember meghal...” Amerikai krimisorozat. 16.30: A melék. Amerikai sorozat. 17.10: Forró nyercemény. 18.00: New York védőangyala. Amerikai krimisorozat. 19.05: Időjárás-jelentés. 19.15: A héttmillió dollárért érő asszony. Amerikai sci-fi-sorozat. 20.15: Forró aratás. NSZK film. 21.50: Tenisz. 22.30: Légifarkas. Amerikai sorozat. 23.25: Alfred Hitchcock bemutatja: „A győztes mindent megkap” Amerikai krimisorozat. 24.00: Tenisz.

SUPER CHANNEL: 7.00: Pirkadat. 16.00: Forró drót. 17.00: Az égén. 18.30: Kék éj. 19.30: Időlánc. TV-nosztalgia. 20.00: Holland játékvilág. 22.00: Hírvilág. 22.15: Jack McCall. Amerikai western. 0.10: Hírvilág. 0.20: Egyveleg. 1.20: Időlánc. TV-nosztalgia. 1.50: Egyveleg.

TV5: 18.00: Gyerekműsor. 19.00: Teleturizmus. 19.30: Híradó. 19.40: Csillag papiros. 20.00: Első az egészség. 21.00: Észak-Dél magazin. 21.30: Találkozások. 22.00: Híradó. 22.30: Hiányjelek. Irodalmi magazin. 23.45: Dzsessz.

SAT 1: 6.00: Jó reggelt a SAT 1-gyel! 8.35: Szomszédok. 9.05: Középréteg. 9.50: Teletipp. 10.05: Teletipp. 10.15: Ki beszél itt tanulásról? 12.15: Szerencsekerék. 13.00: Telebörze. 14.05: Perrine. 14.30: Teletipp. 14.40: Középréteg. Amerikai sorozat. 15.30: Teletipp. 16.05: Füsttől coltok. Amerikai sorozat. 17.10: Szomszédok. Ausztrál sorozat. 17.35: Teletipp. 17.50: Egy Duke ritkán jön egyedül. Amerikai sorozat. 19.05: Szerencsekerék. 20.00: Hunter. Amerikai krimisorozat. 21.00: Ketten az ördög konyhájában. Amerikai játékfilm. 23.00: Vigyázat, magasfeszültség. Amerikai horrorsorozat. 23.45: Előrejelzés.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.15: Műsorismertetés. 8.20: Naptár. 8.30: Mítoszok és legendák. Gyermekműsor. 9.00: Iskolatelevízió. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Játékfilm. 14.10: Elmulasztották! – Nézzék! 15.30: Műsorismertetés. 15.35: Hírek. 15.45: Éjszakai műsor. 17.00: Híradó 1. 17.20: Oktatóműsor. 17.50: Mítoszok és legendák. Gyermekműsor. 18.20: Számok és betűk. 18.40: Rajzfilm. 18.45: Dokumentumfilm. 19.15: Időjárás. 19.30: Híradó 2. 19.53: A mai sport. 20.00: Reflexek. Politikai magazin. 21.05: Kviskóteka. 22.25: Híradó 3. 22.45: Angol nyelvű hírek. 22.50: Éjszakai műsor. 0.50: Hírek. 0.55: A péntek műsor ismertetése.

2. műsor: 17.40: Műsorismertetés. 18.00: Hírek. 18.05: Naptár. 18.15: Zágrábi panoráma. 18.30: Regionális krónika Dalmáciából. 19.30: Híradó. 20.00: Kosárlabda: Jugoplastika-Makabi I. féldő. 20.50: Kosárlabda: II. féldő. 21.30: TV MIX. 21.45: Este a klubban. 22.30: Juran és Szófia. Színdarab. 0.35: A pénteki műsor ismertetése.

Az RTL PLUS, Super Channel, TV5 és SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold.

Igazságot nézve, beosztásra való tekintet nélkül!

Mindig a legkisebb kapja...

...a legnagyobb pofont...

A pénz megszerzésének módját Farkas Miklós ismertette velem, mondván, menjek el a megyei ellátó szervezethez és ők elmondják, hogyan oldják meg az engedélyezetten felüli reprezentációkat. Megtudtam tőlük, hogy korábban ők is fiktív jutalmakkal, ételek, italok más árura történő számlázásával tudták csak fedezni a reprezentációt. Nálunk, a városi tanácson árura kellett számláznunk, fiktív napszámber-elszámolásokat bonyolítottunk le, jutalmat írtunk ki egyes dolgozók nevére, amely összegeket visszakerült. Így fizettünk ki az elmúlt két évben kb. 80 ezer forintot. Tény, hogy megtörtént a szabálytalan reprezentálás, amit vesztetem a nyomozás során Kun Istvánné vallomása után el is mondtam. Bár ezután dr. Farkas Miklós tudomásomra hozta: nem lett volna szabad beismernem a szabálytalanságot. Ő utalt arra is, hogy nem figyeltem kellően az elnök szavaira, amikor a kihallgatás előtt figyelmeztetett: »A magad érdekében mondj el mindent!« És én mindent elmondtam... Nem figyeltem az elnöki hangsúlyra. Mit mondjak erre? Mindig a legkisebb kapja a legnagyobb pofont. En a reprezentációs rendezvényeken nem igen voltam ott, legfeljebb fel-szolgálni. Hát ki hozott szegényt az államigazgatásra, én? Az elnökasszony is csak azt mondogatta; Miért nem jöttél be hozzám jelenteni a dolgot? Nekem kellett volna menni? Hiszen ő tudhatta, mennyi megy el a reprezentációra! Ő ott volt valamennyi rendezvényünkön...

– Okos asszony maga, Margó! De ez politika! – mondta nekem még annak idején dr. Sándor Gyula, amikor Szabó Nándor (ex-tanácselnök) ügyével kapcsolatban elmondtam neki, hogy nem vették jegyzőkönyvbe a vallomásomat. Mostanában megint gyakran eszembe jut ez a figyelmeztetés.

A nyomozás továbbra is gőzerővel folyik Sándor-ügyben. Igaz, az amnesztia vagy két tucat megtévedt bárányt megmentett, legalább ennyien minden bizonnyal a vádlottak padjára kerülnek majd. A bíróság minden bizonnyal megállapítja majd, ki miben és mennyire sáros. Annyi azonban már most is bizonyos, hogy a VB-tükár egy banánhéjon csúszott el. Közér-

deku bejelentés alapján indult meg a nyomozás ebben az ügyben is. Mondják, hogy egyes lakáscseréi szűrtak szemet valakinek. Tény: a vizsgálat megállapította, hogy jogellenes lakáscseréjével 105 ezer forint haszonra tett szert. Vannak, akik ebben kételkednek és 500 ezer forintra becsülik a nyereséget. Egy azonban biztos: az ügyletről tudtak a felettesek is. Ezt bizonyítja egy levél.

„Dr. Sándor Gyula elvtárs Városi Tanács VB-tükára Salgótarján

Kedves Sándor Elvtárs!

Értesítelek, hogy kérelmem szerinti lakáscserédhez hozzájárulok, figyelemmel az abban ismertetett indokokra és a városi tanács elnökének támogató javaslatára.

Salgótarján, 1986. szeptember 2.

Elvtársi üdvözléte:

Devcics Miklós”.

Devcics Miklós ekkor még az MSZMP Nógrád megyei elsőtitkára volt. A mendemondák nyomására maga a tanácselnök, C. Becker Judit is igyekezett bizonyítani ártatlanságát. Ezért a városi lapban közreadta a Nógrádker Salgótarjáni Híradástechnikai Boltjában vásárolt videomagnó számlájának és szállítólevelének sorszáma!... Ez a bolt egyike azoknak, amelyek kereszttul lebonnyolították a tranzakciókat. Bizonyára véletlen, hogy az üzlet vezetőjének feleségét maga dr. Sándor Gyula vette fel „kézbesítőnek” a tanácsra. Mint az is, hogy a volt VB-tükár felesége az egészségügy azon területén dolgozik, ahol a leszámolás kérdésében döntenek.

A hónapok múlásával lassan elülnek a botrány hullámai. Az állampolgárok azonban bíznak dr. Csonka Tibor megyei főügyész szavaiban, amit még május 25-én mondott a megyei tanács végrehajtó bizottságának ülésén: a bűnügyi hatóságok nem akarják elkenni az ügyet, de nem is akarják koncepciózusan lefolytatni. Ezt erősítette meg Havas Ferenc, a megyei tanács általános elnökhelyettese: a teljes igazság feltárását akarjuk. Névre, beosztásra való tekintet nélkül.

Gáspár István Gábor



Repi hipót iszom, babám

Ritmikus sportgimnasztika – kaposvári távirányítással



legutóbb ismét megválasztottak. Várlaltam, mert közben a fővárosban lévő elnökségi tagokkal kialakítottam egy munkamódszert. Igazában nincs szó távirányításról. Az elnökséggel közösen határozzuk meg a munkarendet, s ki-ki végzi a rábízottakat. Én megpróbálom koordinálni a szövetségi munkát. Jómagam gyakran járok Budapesten. Szerencsére ma már Pest és Kaposvár között jó a távbeszélő összeköttetés is.

– A sportágban úgy mondják, jogos, hogy vidéki elnök legyen, hisz a félezerrel alig több versenyző nagyobb fele nem a fővárosban található.

– Az előbbi kérdésre hadd ne válaszoljak. Az utóbbi így igaz. Az RSG mai legjobbjai kétségkívül a pesti egyesületekben, fővárosi szakvezetőkkel dolgoznak, de az egysúly mégis megvan. Utánpótlás dolgában ugyanis a vidéki szakosztályok tán meg is előzik Budapestet. Ezért beszélhetünk egysúlyról. Feltétlenül dicséretes az a munka, amely Kazinbarcikán, Egerben, Debrecenben, Pakson, Vácson, Kecskeméten, s hogy haza is beszéljek, Kaposváron is folyik. Szerintem e szakosztályokban nő az utánpótlás zöme. Persze vannak még fehér foltok a sportterképen. Azt azonban meg kell jegyezni, hogy szinte mindent megtejték már az első lépéseket... Még ott is, ahol a művészi tornát – mert nekem ez a név szimpatikusabb – esetleg zenés tornának nevezik. Mi, a szövetség, segítjük, támogatjuk is ezeket a kezdeményezéseket. Ezt kívánja tőlünk a jövő.

– A jövő zárszó ellenére mégis azt kérjük, hogy essen szó a múlttól. Sokan igazából csak akkor ismerkedtek meg a sportággal, amikor a tévé jóvoltából láthatták a világ legjobbait, a bolgár meg a szovjet lányokat.

– Valóban, a tévé meg a sajtó sokat tett és tesz is, hogy a mi sportágunk ismertebbé váljék. A művészi torna azonban nem pár esztendeje indult el útjára, hanem már 25-30 éve. Talán sokan nem tudják, hogy az első ilyen világveteményt éppen Budapesten rendezték, 1964-ben. Ezt a tornát azonban csak később minősítették világbajnoksággá. De enélkül is sikeres volt. S hazánkban feltétlenül elindította a sportágot a felfelé vezető út.

– Két dolgot is kérdezek. Egyik: végleges-e a ma használt szerkezet? Aztán: a külső szemlélő ma már 20 évvel sem találkozik a szőnyegen. Az RSG a gyereklányok sportja lesz örökké?

– Aligha hinném, hogy a ma használt szerkezet kívül valami más is börtörne e területre. A szakma megtalált minden olyan kelléket, amely a fiatalok mozgásával összhangba hozható. No és a művészi kifejezést elősegíti. Az első szerünk a karika, amellyel már az óvodás gyerek is szívesen „dolgozik”. Aztán következnek a labda, amellyel hasonló a helyzet. A kőtél meg a szalag persze már nehezebb szer, mert nagyobb felkészültséget, pontosabb mozgást követel. Amikor a sportoló buzogánnyal is biztosan bánik már, olyan csodálatos mozgáskoordinációja van, hogy – ha például

csak 20. is a magyar bajnoki rangsorban – mégis méltán érdemi ki a közönség elismerését jelző tapsot. Ami a második kérdést illeti, meg kell mondanom, hogy ma jó pár más sportággal együtt az RSG is megfiatalodott. Korábban Patocska Mária, az akkori legjobb magyar versenyző 20 éven felül is állta a versenyt. Manapság azonban a gyerekek már az óvodás korban elkezdik, 12-15 esztendő után tán el is fáradnak, abbahagyják. Más sportágokban is általában másfél évtized után véget ér a versenyszerű sport. No, de aki 12-15 évesen kezdte, az a befejezőkor nem 18 vagy 20 esztendő.

– Az igazi torna a magyar sportnak nevelt olyan egyéniségeket, mint Pelle István, Pataki Ferenc vagy az újabbak közül Magyar Zoltán, Gucczogy György vagy Borkai Zsolt. 1992-ben Barcelonában újra olimpia lesz. Valamilyik RSG-s lányunk felkapaszkodhat-e ott a dobogó valamelyik fokára, mint az említett tornászok tették?

– Nem vagyunk híján tehetségeknek, sorolhatnám ma már érett versenyzőinket, s azokat az utánpótlás korúakat is, akik Barcelonáig még beérhetnek. Megfelelő a szakembereink Pesten és vidéken egyaránt. De mi is úgy vagyunk, mint a

többi pontozásos sportág. Bizony, a versenybíráknak idő kell, hogy megismerjék azokat, akiknek az Európa- vagy világversenyeken egész meg tízed pontokat adnak. Dolgozik az olimpiára készülő keret, munkálkodnak az edzők. Ha Barcelonában esetleg olimpián nem is, de tán a következő olimpiákon vagy világversenyeken már számíthatunk az olimpiai hatodik helynél jobb-ra is.

– Kaposváron ma nem is egy, hanem kettő RSG-szakosztály van. Aztán egy csodás RSG-csarnok, ahol a válogatottak is gyakran dolgoznak, készülnek. Úgy fest, hogy a somogyi főváros profitul abból, hogy az országos sportági elnök kaposvári. Igaz ez?

– Nem tudom, hogy ezekben mennyi részem van nekem. Tény az, hogy örömmre megyünkben, és nem is csupán a megyeszékhelyen, sokan ismerik és művelik e sportágot. Őket támogatnom persze hogy kötelességem. Ha ezt teszem, ez úgy vélem, egészséges lokálpatriotizmus. Nemcsak én örülök, hogy Kaposvárnak országos bajnokságot nyert ifjúsági csapata nőtt már fel.

Kovács Sándor

Amikor jó néhány országban a nő tornászok labdával, karikával, buzogánnyal és más szerekekkel megpróbálták színesebbé tenni korábban eléggé monoton gyakorlataikat, még nem mindenki sejtette, hogy a kezdetben művészi tornának titulált kezdeményezésből nagy jövő előtt álló tornaszakág fejlődik majd ki. Mégis így lett. A ma ritmikus sportgimnasztikaként ismert tornaszakág mind több országban erőteljes fejlődésnek indult. Így igaz ez hazánkban, még akkor is, ha az RSG-ben – mert röviden csak így nevezik nálunk a hajdani művészi tornát – még nem tízezerben számolják a versenyzőket, mint a labdarúgók-nál, vagy ha jelenleg a 16 RSG-szakosztály csak századannyi, mint amennyi focicsapat kergeti a kerek bórldját.

Úgy fest, a „kicsi a bors, de erős” megállapítás mégis ráillik az RSG-sportolókra is, hisz a mi lányaink közül Sinkó Andrea a szülői olimpián, majd ő és mások az azt követő rangos nemzetközi versenyeken is leadták már névjegyüket, eredményességben megelőzve jó néhány régi sportágot.

A fejlődő magyar RSG háza táján egy másik rendhagyó dolog is található. Nemde hazánkban az élet minden területén, így a sportirányításban is a Budapest-centrikusság jellemző. Az RSG kivétel. A sportág országos szakszövetségének elnöke, de mondhatjuk úgy is, hogy központja, nem a fővárosban található, hanem Kaposvárott. Dr. Gyenesei István, az RSG szakági szövetség elnöke – csöppet sem melléleg – Somogy megye tanácselnöke is. Egy tanács vb-ülés után kértük őt, hogy válaszoljon a Dátum néhány kérdésére. Készséggel vállalta.

– Elnök úr, Ön már nem is az első ciklusban Somogyból irányítja a ritmikus sportgimnasztika szövetséget. Elmondaná, miként alakult ki ez a rendhagyó helyzet?

– A helyzet valóban rendhagyónak tűnik, de az élet alakította azzá. Amikor hat esztendővel ezelőtt engem választottak a tornaszakág, az RSG szövetség elnökévé, s a tornaszövetség alelnökévé, akkor még Budapesten éltem. Később visszakérültem Somogyba, s magam is felvettem, hogy az új helyzetben tartható-e a sporttisztviszem. A többiek akkor azt mondták, majd meglátjuk. Aztán most

A tornasport négy szakága közül elsőként a ritmikus sportgimnasztikázók hirdettek keretet.

Felnőtt egyéni keret:

Muszil Zsuzsa, Balogh Anita (Szolgáltató Építő Spartacus), Pál Erika, Demkó Emese (Kazinbarcika), Pataki Szilvia (OSC), Pásztor Ildikó (TFSE).

Ifjúsági egyéni keret:

Armai Szilvia, Fráter Viktória (OSC), Bérés Alexandra, Langauf Bernadett (TFSE), Lakó Viktória (Óbuda TSZ SE), Oroszlán Zsófia, Tóth Barbara (Szolgáltató Építő Spartacus), Szalai Andrea (Kapos RSG), Tóth Szilvia (Kazinbarcika).

Két kapitány (is)

A decemberben újjáalakult Magyar Tájékoztató Futó Szövetség első elnökségi ülésén több napirendi pontot vitattak meg a résztvevők, s erről Skerletz Iván főtitkár számolt be.

– A legfontosabb a leköszönt szövetségi kapitány, Monspart Sarolta utódjának megválasztása volt. Most először történt „szakadás” a sportágon belül, ugyanis más-más kapitány irányítja a válogatott keretek munkáját: a férfiakét Dosek Ágoston, a nőké Bokros István. Tárgyaltunk a közeljövő legfontosabb eseményeiről, a versenyekre való felkészülésről is. Az idei legrangosabb viadal a július 9–15. közötti junior világbajnokság lesz Svédországban.

A világ sportja

New York: Az észak-amerikai profi kosárlabda-szövetség (NBA) nem járult hozzá ahhoz, hogy egy 2x15 perces párosmérkőzésen mérje össze erejét a két legnagyobb sztárjátékos, Magic Johnson (Los Angeles Lakers) és Michael Jordan (Chihago Bulls). Az NBA a szabályzatra hivatkozva tiltotta meg a bemutatkozó összecsapást, pedig egy magán televíziós állomás nem kevesebb, mint egymillió dollárt kínált a győztesnek. (AFP)

Együtt lép fel az április 15-én kezdődő amerikai jégrevü műsorában az 1988-as calgary-i téli olimpiai játékok két bajnoka, az amerikai Brian Boitano és a keletnémet Katarina Witt. A két kiváló műkorcsolyázó közös produkciója iránt máris nagy az érdeklődés. (AP)

Párizs: A nemzetközi férfi kézilabdatorna első fordulójában a VAEV-Bramac 22:21 arányban győzött a nyugatnémet Milbertshofen ellen. (AFP)

Sevilla: A francia Montpellier vezetősége a jelentések szerint 15 millió frankot is hajlandó fizetni a spanyol Sevillának, amennyiben az ibériaiak eladják osztrák csatárukat, Toni Polstert. (AFP)

Párizs: A labdarúgás történetét és statisztikai adatait feldolgozó nemzetközi szervezet több szakembert és sportújságíró felkért, szavazzanak 1989 legjobb játékosáról. A francia Michel Vautrot kapta a legtöbb voksot, míg a második helyen az olasz Luigi Agnolin végzett, a harmadik pedig a svéd Erik Fredriksson lett. (AFP)

Volt vaj a füle mögött

Miért szállt ki Fitzgerald-Brown?

Tavaly novemberben az Egyesült Államok Atlétikai Szövetsége (TAC) doppingvizsgálatra kötelezte a 100 méteres női gátfutás Los Angeles-i bajnokát, Benita Fitzgerald-Brownt, aki a megjelölt laboratóriumot nem látogatta meg, ehelyett – váratlanul befejezte versenyzői pályafutását. A távolmaradás okával kapcsolatos találgatásoknak csak most vetett véget a híres atlétanő.

– Annak idején az orvosok a vérnyomással kapcsolatos rendelkezéseket tapasztaltak, és több gyógyszer szedését rendelték el – nyilatkozta a visszavonult sportoló a Washington Post hasábjain. – Tudtam, hogy az egyik orvosságból, egy víz-hajtóból bajom származhatott volna, hiszen az az amerikai szövetség tilalmi listáján szerepel. Azt is tudom, hogy miért, mert ez a gyógyszer egyike az úgynevezett „fedőkészítményeknek”, amelyek jól leplezik a doppingkészítmények szedését. Eldöntöttem magamban: nem játszom a tűzzel, nem magyarázkodom. Visszavonul-

tam, ez történt, ennél többet nem is mondhatok.

Fitzgerald-Brown – ezt is tudni kell róla – tavaly egyetlen versenyen sem indult, ezt családi okokkal magyarázta, így doppingvizsgálatra szólítása a meglepetés erejével hathatott. Nem tudni, az amerikai szövetség illetékesei miért hívták be, de mos már tudhatják, a behívó egy versenyzői pályafutás végét jelentette. Az ügygel kapcsolatban Pete Cava, a TAC szóvivője úgy nyilatkozott, hogy az olimpiai bajnoknő – ha meggondolja magát – ügyének kivizsgálását kérheti, fellebbezésnek azonban addig nincs helye, amíg a doppinglaboratóriumban meg nem jelenik.

A TAC tavaly október óta rajtaütésszerű doppingvizsgálatokat végez, minden különösebb indokolás nélkül versenyszámonként a ranglista első 15 helyezettjét bármikor a teszt elvégzésére szólíthatja fel. A behívás ellen a versenyzők nem tiltakozhatnak, ahogy az ellen sem, hogy a felszólító telefonhívás vagy távirat 24 órával a teszt időpontja előtt érkezik.

Vicini alatt stabil a kispad

Az Olasz Labdarúgó Szövetség szóvivője szerdán hivatalosan bejelentette: 1992. június 30-ig meghosszabbítják az itáliai labdarúgó-válogatott szövetségi kapitánya, Azeglio Vicini szerződését. A szakvezető ezt a tettet mintegy előlegezett bizalomnak foghatja fel, hiszen a szövetség a június 8. és július 8. közötti, Olaszországban sorra kerülő vb-döntő eredményétől függetlenül döntött így. Minden jel arra utal, hogy Vicini eddigi munkájával roppant elégedettek, és akármi történik is a nyáron, a kapitány a svédországi Eb-döntőig tevékenykedhet a „squadra azzurra” élén.

Vicini az 1986-os, Mexikóban megrendezett vb után vette át a váltóbotot Enzo Bearzottól, aki ugyancsak hozzáértő szakember volt, hiszen korábban (1982, Spanyolország) világbaj-

noki aranyérmét harcolt ki az olasz válogatottal, Paolo Rossival és társaival. Ugyanakkor Vicini el is gondolkodhat, hiszen éppen Bearzot volt az, akinek az említett mexikói sorozat előtt pár hónappal, 1986 elején szintén meghosszabbították a szerződését. Az óceán másik oldalán lebonyolított finálé olasz balsikere után viszont gyorsan menesztették is... Eddig 34 válogatott találkozón irányította az itáliai nemzeti együttest. Mérlege jó, hiszen 21 alkalommal győzött a válogatott.

– Noha a hosszabbításról szóló okiratot csak februárban írom alá, igen-csak jólesett a szövetség vezetőinek ajánlata – nyilatkozta Vicini. – Ilyenkor szokott dolog, hogy nagyokat ígér egy szakvezető. Ami a nyári vb-esélyeinket illeti: szeretném, ha legalább az első négy között végeznénk.

A százmillió sem boldogít

Borg nagy mérkőzései – a bíróságon

Élete talán legkeményebb mérkőzései várnak Björn Borgra (33), a tenisztörténelem egyik legnagyobb alakjára. Ezeket az összecsapásokat azonban nem a pályán kell megvívnia, hanem számára fölöttébb idegen környezetben – a bíróságon.

Az ötszörös wimbledoni és hatszoros párizsi bajnok a közeljövőben nem kevesebb mint hat ügyben – részben al-, részben felperesként – áll a törvény elé. A tenispályán rendíthetetlen nyugalomról ismert – „Ice-Borg”-ként, azaz „Jéghegy-Borg”-ként – sportember magánéletében kimondottan izgága, s mióta hét éve, 26 éves korában visszavonult, szinte vonzza a peres ügyeket. Vitába keveredett többek között a sajtóval, korábbi üzlettársaival és egykori barátjával, gyermeke anyjával is.

Az első tárgyalás már kedden megkezdődött Stockholmban. Itt Lars Skarke, az azóta csődbe jutott Borg divattervező cég társtulajdonosa áll szemben az exteniszezővel. Skarke annak idején a részvények 25 százalékát birtokolta, s most csekély 513 millió svéd koronára – 85 millió dollár – perli Borgot, amiért az szerinte nem tartotta be kettejük írásos megállapodását.

Jövő héten egy olyan per kezdődik, amelynek Borg a felperese. A „Z” című svéd magazintól követel 620 ezer dollárt. A lap tavaly interjút közölt Borg egykori élettársával, Jannike Björlinggel (21), s ebben a beszélgetésben Borg négyéves fiának, Robinnak édesanyja azt mondta, hogy a játékos kapcsolatuk idején, 1984 és 1987 között rendszeresen kokaint szedett. A 620 ezer dollárt nemcsak azért követeli Borg, hanem azért is, mert a „Z” piacra dobott egy olyan trikót, amely a Björn Borg gyűjteménye feliratot viselte, s három nő képe díszítette: Borg első feleségéé, Maria Simonescué, Jannike Björlingé és az új választotté, az olasz Loredana Bertéé. A dolog pikantériája, hogy az említett pólóban

számos stockholmi szórakozóhelyen látták Björling kisasszonyt, aki a jelek szerint előszeretettel viselte ezt a darabot.

Február közepén egy másik svéd magazin elleni perét is megindítja Borg. Ettől a laptól „mindössze” 40 ezer dollárt szeretne behajtani. Az ok: tavaly egy olyan írást jelentettek meg, amely arról szólt, hogy Borg és Berte szakított. A valóságban a cikk megjelenése után három héttel összeházasodtak...

Még nincs vége az újságok elleni pereknek. Egy férfiagnak készült svéd folyóiratot is kártérítésre akarnak kötelezni – mármint Borg és Berte –, mert az olasz énekesnő ruhátlan fotóit közölte.

Végezetül Borgnak egy olyan pert is végig kell küzdenie, amelynek esetleges elvesztése talán a legnagyobb szomorúságot okozná neki. Ennek a tárgya négyéves fia, Robin, akit az édesanyja, Jannike Björling és Borg is magának követel. Ez utóbbi tárgyalásra nyáron kerül sor.

Az UPI szemleírója szerint nem is meglepő, hogy Borg ennyi peres ügybe keveredett. Tudni kell róla, hogy általános iskolai befejezése, vagyis 14 éves kora óta kizárólag a tenisszel foglalkozott, s műveltsége – enyhén szólva – meglehetősen hiányos. Egyetlen dologhoz értett, a teniszhez – ahhoz persze nagyon –, s amikor 26 évesen felhagyott ezzel, nem találta meg a helyét az életben. Ennek tulajdoníthatók érzelmi hullámváltozások, feltételezett kábítószerhasználata és emlékezetes öngyilkossági ügye is. Első üzleti próbálkozása, a divattervezés hamar kudarcba fulladt, cége ötmillió dolláros veszteséggel ment csődbe.

Persze a pénz nem jelent problémát Borgnak, pályafutása során több mint százmillió dollárt keresett, s vagyona nagy részét ingatlanokba és biztosítási kötvényekbe fektette. Anyagi gondjai tehát nincsenek, mégsem mondhatja el magáról, hogy igazán boldog lenne.

Urbán helyett Wirth Gabriella

Pénteken kezdődik Hannoverben a 20. Európa Top 12 asztalitenisz-viadal, amelyen a magyar színeket csak női játékosok képviselik, mivel a kontinens ranglistája alapján egyetlen férfi versenyző sem jogosult indulni. Bátorfi Csilla mellett Urbán Edit tűnt biztos résztvevőnek, utóbbi azonban szerdán délben makacs sérülése miatt lemondta az utazást. Ezzel megnyílt az út Wirth Gabriella előtt, aki első tartalékként amúgy is elutazott volna a nyugatnémet városba. Így pénteken Bátorfi Csilla és Wirth Gabriella veheti fel a küzdelmet Európa legjobbjával.

Teremfoci zűrzavar

Minifociban leszünk nagyok?

A Flandria Club képviseli Magyarországot – magyar válogatott néven – a szombaton kezdődő portói 2. teremlabdarúgó Európa-bajnokságon. Az egyhetes eseményen nyolc ország – a magyarokon és a házigazda portugálokön kívül Csehszlovákia, Izrael, Anglia, Hollandia, Spanyolország és Olaszország – válogatottja indul, egy olyan sportágban, amely tulajdonképpen még csak az első lépéseket teszi az európai kontinensen.

Tény, hogy meglehetősen nagy zűrzavar uralkodik a különböző teremben űzött futballjátékok világában. Először is létezik a Belgiumból útjára indult úgynevezett minifutball, továbbá a teremfoci két válfaja. Egyiket FIFA-szabályokkal játsszák – ennek rendezték az első világtalálkozóját három évvel ezelőtt a Budapest Sportcsarnokban, első világbajnokságára pedig tavaly került sor Hollandiában –, a másikat pedig az úgynevezett FIFUSA (Dél-amerikai Teremlabdarúgó Szövetség) szabályai szerint. Ez utóbbi – Dél-Amerikából elterjedt – teremfocinak lesz az Európa-bajnoksága egy héten át az észak-portugáliai városban.

A Flandria játékosai a minifutballt és a dél-amerikai típusú teremfocit is igen ügyesen művelik, mindkettőben a legjobbak közé tartoznak Magyarországon. Edzőjük, Bárdos István szerint akár meglepetést is okozhatnak Portóban, bár tény és való, hogy a sportág európai úttörője, a portugálok és a spanyolok a legjobbak ebben a játékban. Mindenesetre nagyban elősegítheti a Flandria – s ezen keresztül az egész hazai teremfutball – fejlődését ez a részvételi lehetőség, amelyhez a Magyar Alumíniumipari Tröszt támogatása segítette hozzá a csapatot.

A minifocit egyébként kézilabdapályán csapatonként egy kapus és öt mezőnyjátékos játssza. A szabályok meglehetősen szokatlanok a szabadtéri labdarúgáson nevelkedett nézőknek. Tilos például a négy méteres köríven belülről kapura löni, s a szabálytalanságokért – mint a kosárlabdázásban – személyi hiba jár, öt szabálysértés után kipontozódik az illető.

Az Európa-bajnokság csoportbeosztása: A-csoport: Portugália, Csehszlovákia, Izrael, Magyarország; B-csoport: Spanyolország, Anglia, Hollandia, Olaszország.

Köszöntjük

PIROSKA

nevű olvasóinkat

A latin Prisca név magyaros olvasatából származik, először Piriska névként terjedt el, később lett belőle Piroška. A latin név jelentése: régi, egykori, tiszteletre méltó. Erről a származtatásról Kallós Ede azt írja, hogy „sem történeti, sem nyelvi tekintetben nincs alapja ennek az állításnak...”, de egyéb származtatást nem ad.

Szeremség Dobrodol nevű községében és másutt is Vajdaságszerte járja: „Piroška napján, ha fagy, negyven napig el sem hagy.” Lendván, Szécsiszentlászlón ezt így fogalmazták meg: „Ha fagy Piroška napján, még negyven napig fagyos idő várható.” A földművesek – Penavin Olga Népi kalendáriuma szerint – ezen a napon kímélték az állatokat, még a lovakat sem fogták be.

A Nap két: 7.26 órákor
nyugszik: 16.23 órákor

A Hold két:
nyugszik: 10.10 órákor

Enyhe idő

Változóan felhős, északkeleten túlnyomóan borult idő lesz, számottevő csapadék nélkül. Megnövekszik a felhőzet, majd felhővonalások lesznek és szóróviharos fűtőzárók. A szél északnyugatra fordul és megerősödik. A hőmérséklet hajnalban 2, 7 fok között, kora délután 10 fok körül lesz.

Az MSZP Villányi úti választási centrumában január 23-án 16.30 órákor nyilvános beszélgetést szervez a tájékoztatásról és a sajtóról, ahol bemutatkozik Polgár Viktor, az MSZP sajtóosztályának vezetője. Vendégeink lesznek: a Népszabadság, az Esti Hírlap, a Vasárnapi Hírek, az Új Fórum, a Társadalmi Szemle főszerkesztője.

Vélemény az oktatásügyről

Január 16-án a pécsi Nevelők Házában három párt, az MDF, az SZDSZ és a Kereszténydemokrata Néppárt fejtette ki a véleményét az oktatásügyre vonatkozó elképzeléseiről. A Kereszténydemokrata Néppárt képviselőjeként, dr. Horváth Imre nyugdíjas tanár szólalt fel. Mondanivalója megdöbbentően felszínese és illogikus volt. 1. A pedagógusok nem érdemlik meg, hogy munkájukat magasabb bérekkal jutalmazzák. 2. Képesítésnélküliek magas számáról, kisdíjak hiányos tudásáról – látszattanításról beszélt. Ezek után következtetésnek adott hangot, miszerint kb. 15 000 pedagógus állást lehetne megszüntetni.

Eppen egy tanári pályafutás után álló ember nem érti meg, hogy a 2. pontban foglaltak az 1. pontban foglaltak következménye? Ha pedagógusainkat megfizették volna, nem hagyták volna el azok a kreatív, tehetséges pedagógusok a pályát, akik a legtöbbet tudták volna nyújtani tanítványaiknak, akik jelenleg átlóvagtak másik pályára, mert tehetségüket ott legalább anyagi elismerés mellett tudták kibontakoztatni. S ha ezek az emberek a pályán maradtak volna, nem lenne szükség képesítésnélküliek alkalmazására, nem süllyedt volna le a színvonal, s a gyerekek nemcsak a szükséges tananyagot, hanem sokkal többet tudnának nyújtani. Ez nem azt jelenti, hogy nincsenek a pályán olyan tanárok, tanítók, akik ne szívvel-lélekkel élnének hivatásuknak, de ehhez kell nagyfokú megszállottság, egy adag spártaiság, de legalább egy jól kereső társ. Mert nem véletlenül nőiesedik el ez a hivatás. Egy családfenntartó nem engedheti meg azt a luxust, hogy éhbéért tanítson. Ugy látszik ennek a pártnak nincs szüksége a többi tízezer embert számláló pedagógus réteg támogatására, ezért engedheti meg, hogy a közvélemény elé ilyen programmal álljon ki szószólójuk.

Keserű

SZÁVAI KALENDÁRIUM

Géza | Január 18.: Piroška



Piroška és a vadász (Népmese-feldolgozás)

Piros, piros, piros,
Háromszor is piroskadt a lelkem:
Piroškám egy vadász alatt leltem.

*

Roskadtságból felpirosolt lelkem
Alávaló-felemelő ideától telten;
S Piroškámat keblemre öleltem:
„Mintsem farkas-, inkább vadász-
Mintsem vadász-, inkább az én
Alatvalóm legyél, édes lelkem!”

Az MDF zalaegerszegi szervezete tegnap a Korona kávéházban bemutatta az országgyűlési választásokon induló jelöltjeit. Zalaegerszeg városában ismét dr. Marx Gyula főorvost indítják, aki a szeptember 16-i pótválasztáson 59 százalékos többséggel győzte le ellenfeleit. Zalaszékhelyen és a körzetéhez tartozó 126 községben dr. Tóth Tihamér, az AFESZ jogásza méri össze erejét a többi jelölttel. A két egyéni kerületben induló MDF-tag mellett bemutatták a sajtótájékoztató Heves István villamosmérnököt, dr. Tóth Lajos körzeti orvost és Müller István erdőmérnököt, ők – két eddig még be nem mutatott társukkal együtt – a szervezet megyei listáján fognak szerepelni.

Gy. A.

Tájékoztató a humán kockázatkezelésről

Egy elfelejtett szakterület

Huszár Géza biztosítás-matematikus emlékének címezték a PX Kft. tegnap délelőtti sajtótájékoztatóját a Szociális és Egészségügyi Minisztériumban. A szokatlan elnevezésű PX Magyarországon az utóbbi 40 évben elfelejtett, elhallgatott szakterületen kezdte meg működését: informatikai és humán kockázatkezelő kft-ként jegyezve magát. Mint az a nagy elődre emlékezve kiderült, a humán kockázatkezelésnek a század harmincas éveiben hagyományai, Európa-hírű képviselői voltak Magyarországon, s ugyanúgy a magyar biztosításügy is több évszázados múltra tekint vissza. Most a világ élvonalától jócskán lemaradva egészen új alapokat kell teremteni, illetve a régi, jól beváltakat előkotorni. A biztosításügyi intézményrendszer a társadalombiztosítás, az önkéntesen szerveződő biztosítók egyesülete és az üzleti alapon működő biztosítók a humán kockázatkezelés módszereit most kezdik átvenni. A hangsúly természetesen a megelőzésen van, ami egy hatékony intézményrendszert működtethet a közeljövőben. A tájékoztatón egyebek mellett elhangzott, hogy a társadalombiztosítási, egészségügyi rendszert kiegészítő vállalati egészségpénztárként működő biztosítási forma kiegészítése és működésének előkészítése, valamint a társadalombiztosítási rendszer fejlesztése milyen irányokban fejlődhet a jövőben. Minderről részletesen következő lapszámunkban számolunk be.

Takács Zsuzsa

Alapítvány a kórházért

Zirc a Magas-bakonyi táj természetes középpontja; a falvak erejét meghaladó ügyes-bajos dolgai évszázadok óta itt intézi a környék népe. A zirci járás megszűntetése, a járási intézmények megyei kezelésbe adása vagy elsorvasztása megtörte a szerves fejlődés ívét. A városi rang elnyerése, a helyi önkormányzatok szerepének erősödése azonban itt is megerősítette a lokálpatriotizmust. Egyértelmű helyeslés fogadta ezért a megyei tanács döntését, amellyel ismét a város kezelésébe adta a kicsi, de némely szakterületen kimondottan jó hírű zirci kórházat. A városi tanács vb. már kinevezte – dr. Monzpart László főorvos személyében – a kórházigazgatót, a tanács pedig az intézmény működésének támogatására félmillió forintot alapítókéjú alapítványt hozott létre, amelyhez várják a várost szerető, ahhoz kötődő magánszemélyek és vállalatok csatlakozását is.

-gyg-

Marseille-i merényletek

Ismeretlen tettesek kedden este meggyilkolták Marseille egyik kerületének polgármesterét. Peschard polgármestert, aki egyébként sebészorvos és egy magánklinika tulajdonosa is volt, akkor érte az álarcos merénylők lövése, amikor egy vendéglőből távozott. Peschard ismert politikai személyiség volt, a Marseille-ben igen befolyásos politikai lobby tagja.

Kedd este álarcos merénylők behatoltak egy magánklinikára, ahol tüzet nyitottak az egyik betegre, Siméonira. A golyózáporban két másik beteg is súlyosan megsérült. Siméoninak, aki alvilági figura volt, életben maradásra nincs reménye. Erre a merényletre sincs egyelőre magyarázat, de feltételezik, hogy a különböző bűnbándák közötti háború része. A merénylőknek mindkét esetben sikerült elmenekülniük.

Az MDF Elnöksége közli: tudomásul vette Csurka István azon szándékát, hogy a Vasárnapi újságban elhangzott jegyzetével és annak sajtó-visszhangjával kapcsolatos kérdésekre saját nyilatkozatban foglal állást, tekintettel arra, hogy a szóban forgó jegyzet írói munkásságának képezi részét.

Csak az első lépés?

Pozsgay Imre államminiszter lemondása a nemzeti médiák felügyeletéről nagy visszhangot váltott ki. A lemondás bejelentését követő napon, szerdán Fischer György, az MSZDP alelnöke véleményt nyilvánított.

Szerinte Pozsgay Imre bölcsen döntött, belátva: tarthatatlan az az állapot, hogy az MSZP kampányfőnöke államminiszterként felügyelje a nemzeti hírközlő eszközöket. Ugyanakkor értetlenül fogadták Pozsgay Imrének a lemondását bejelentő nyilatkozatát. Pozsgay új hazugságokat, hamis beállításokat lehet, pedig az SZDP szerint is olyan tényekről, jelenségekről van szó, amelyek súlyosan veszélyeztetik – veszélyeztetik a 43 év utáni első szabad választások tisztaságát, az esélyegyenlőséget. Senki sem vitathatja Pozsgay Imre történelmi érdemeit a változásokban, de semmiféle érdem nem jogosíthat fel senkit arra, hogy a pártállamiság önmagát túlélt intézményeit fenntartsa. S különösen nem olyan időszakban, amikor szabad választásokra készül az ország – jelentette ki az MSZDP alelnöke. Pártja úgy ítéli meg: Pozsgay Imre lemondása csak az első lépés, ezt a Magyar Rádiót és a Magyar Televíziót felügyelő ügyvezető kurtatórium feloszlátásának kell követnie.

APRÓHIRDETÉS

Lada 1200-as vagy 1300-as gépkocsit keresek megvételre. Telefon: 72/22-455.

Budai, zöldövezeti szoba-hallos öröklakás lakottan kp. és életjáradékért eladó. Pásztor, 1024 Budapest, Rómer Flóris u. 30.

A valódi fényt is káprázatnak vélik... (I.)

Ide figyelj doki, ha a tag megmarad, téged állítunk a falhoz!

(folytatás az 1. oldalról)

Győzött a forradalom, az elmúlt tíz napban a halottakat is eltemették tisztességgel. Hanem a sebesültek, a megkínzottak egy része, a hajszál híján amazokat követők még kórházban vannak, kezelés alatt. Madaras Sándor doktor, marosvásárhelyi idegsebész és Bükkösi Erzsébet asszisztens, vezető nővér, akik a 21-ről 22-re virradó éjjel szolgálatban voltak a kórházban, elsősegélyben részesítve, illetve azonnal műtve a beérkezőket, most felajánlják, hogy segítenének szóba elegyedni velük.

A kórházat katonaság őrzi, parancsnoki engedély kell a beteglátogatáshoz. Egyelőre a legkritikább esetben adnak ki ilyen. A főkapu előtti tömegből névre szóló csomagokat vesznek át küldöncök és átvizsgálás után továbbítják a betegekhez. A szigorú ellenőrzésnek oka van: még pár napja is lépten-nyomon hallani lehetett a Securitate terroristáinak kórházak ellen elkövetett provokációjáról Romániában. Itt ugyan nem történt ilyesmi, de „vigyázz magadra, az Isten is megőrzi” – tartják erre felé.

Madaras doktor, úgy tetszik garancia, mert vele udvarias rutinellenőrzés után beengednek. Fehér köpenyért lépünk a nővérszobába, ahol az ügyeltesek a televíziót nézik. A kivénhedt, fekete-fehér készülék kásás képernyőjén épp a Conducator villáit, palotáit, vérforraló luxuskörnyezetét bemutató műsor megy. Román és magyar nyelvű szidalmak röpködnek a levegőben kommentárként a látványhoz.

Beöltöztettek. Vállamra veszem a fotóstáskát, egyik kezembe a magnót, másikba a gépet. Madaras doktor és a vezető nővér a legutóbbi vizit alapján eldöntik, ki van a megkínzottak, sebesültek közül olyan állapotban, hogy beszélni lehessen vele.

Az egyik kórteremben megállunk egy román fiú mellett. Orra, arca, feje átkötte, csak egyik szeme és a szája látszik ki a kötés alól. Suttogva, rekedten válaszol az orvos kérdéseire, aki eleinte a hogyanra felől érdeklődik, aztán engem mutat be és elmondja, miért jöttem, mit szeretnék hallani. A fiú teste megvonaglik, fekete szeme úgy riad elő a kötés fehérjéből, mintha én is fegyvert fognék rá. Idegesen válaszol az orvosnak, sebesülése miatt a fejét nem tudja rázni, ezért hadonászni kezd, egész testével tiltakozik. Mosoly, rábeszélés, könyörgés, esküdözés mindhiába – nem hajlandó beszélni. A fotózást sem engedi, pedig az arcára, fejére tekert gázban talán önmagát sem ismerné meg. Fél, retteg a csontja velejéig: mi lesz, ha megtudja a Secu – akkor őt elteszik láb alól és megszenved a családjá is. Magyarokodásba fog: ő egyébként is csak véletlenül volt ott, nem tüntetett, nem kiabált... Madaras doktornak, szegény, még egész mást mondott, amikor behozta a mentő.

– Egy szomszédos helyiségből való, s ha ő nem akarta, hadd ne mondjam meg én se, honnét – magyarázza az orvos immár a folyosón. – Elég

annyi, hogy arckoponyát érintő, áthatoló lövést kapott, sérült a szeme is. Az első sorokban rohamozott, amikor megtámadták az ottani rendőrség épületét. Akkor érte a találat. Csúnya dolgok történhettek ott, mert a rendőrök elkeseredetten védekeztek, talán azért, mert beszorult velük az épületbe néhány szekus is, és nem bíztak benne, hogy lesz idejük megmagyarázni a különbséget az eszeveszetten támadó tömegnek. Fel is koncolták őket egy szálig, a rendőrség porig égett, aztán ugyanez történt a pártházal is. De van itt egy érettebb ember, hátgerincserüléses, ő itt kapott golyót a Főtéren, december 21-én, a tüntetés alatt. Magyar. Talán beszédesebb lesz veled.

Az intenzív osztályon fekvő öt beteg közül ez a negyven körüli munkásember az egyetlen lőtt sérült. Félig béna szegény, mozdulnia sem szabad, korai lenne találgatni, hogy felépül-e valaha annyira, hogy tolokocsi nélkül élhesse tovább az életét. Gipszben fekszik, kikötve minden oldalról. Hiába érti a szavam, hiába kérlelem, sem a fényképezésbe, sem a nyilatkozatba nem egyezik bele. Pedig látom a szemén, hogy volna mit mondania bőven. És nem csak a téren történelekről. Vagy fél percig vívódik magával, aztán lassan nemet int a fejével. Amit mondana, kicsordul a férfikönny viszi végig az arcán. Hangosan csak annyit tesz hozzá: – Nekem öt gyerekem van, uram... ha engem még valami baj ér, ki neveli fel őket? Szekusoknak az állam?

Megkeményedik az arca. Sok munkát látott kezével letörli annak a cseppnyi vallomásnak a nyomát, amit azt imént mégis elmondott magáról és folytatja: nem hiszi amit mondunk, nem létezik, hogy itt egy csapásra megváltozzon minden. Tévjük, rádiójuk nincs, látogatót egyelőre nem fogadhatnak. Hát újságot nem olvas? Az meg minek, hiszen minden újság mindig hazudik. Akkorát legyint a kezével, hogy belejajdul a mozdulatba.

Intek Madaras doktornak, hogy menjünk ki. Nem járunk több szerencsével az ávópincében megkínzottaknál sem. Hirtelen nagyon fáradtnak érzem magam. Nem hosszú ez a kórházi folyosó, mégis mintha kilométereket gyalogoltam volna egyik szobától a másikig. A terror hatása úgy lebeg itt még mindig, mint bakmacska büze egy régi lépcsőházban, amelyet hiába újítanak fel és macskátlanítanak, hónapok múltán is megörrintja benne az ember. Itt pedig még tíz nap sem telt el a Conducator bukása óta.

– Nézd, én megértem, hogy nem akartak nyilatkozni neked – kezdi Madaras doktor az épp üres kötözőben, ahol Bükkösi Erzsébet asszisztenssel letelepedtünk beszélgetni. – Akinek átlótták az arcát, gerincét, kitördösték az ujjait, pofozógépbe ültették, benzines vattát gyújtogattak a bőrén, sérvesre rúgdalták a heréjét, eltüntették a családtagjait vagy barátait, vagy akiket a hozzájuk közel állók embertelen kínjaikban megtagadtak, esetleg el is árultak, nehezen hiszi, hogy nem fenyegeti többé ilyen veszély vagy

bosszú az elkövetők felől. Akit sokáig sötétségben tartottak, annak képzelte fényeket villant az agya a szemére, aztán ha kiszabadul, a valódi fényt is káprázatnak véli egy darabig... Láttad őket, egyszerű emberek. Végig gondolták-e úgy, ahogy én, nem tudom. Egy azonban biztos: a volt szekusok és a rezsím kiszolgálói nem fognak egyik napról a másikra megváltozni. Legfeljebb eljártsszák azt. Nem lepne meg, ha titkos, föld alatti, Ku-Klux-Klan-szerű hálózatot szerveznének, ami még évekig működne. Beépülnek szépen a társadalomba, kölcsönösen fehérré mosdatva egymást. Nappal jó polgár módjára dolgoznak, mint bárki más, éjjel pedig fel-felkutatják azokat, akik valamiért nem tetszenek nekik és megverik, vagy egyszerűen kinyírják, alkalmassint balesetnek álcázva az ügyet.

Az orvost hallgatva ismét hatalmába kerít egy érzés, amelyet talán ahhoz hasonlíthatnánk, amikor az ember hirtelen felfedezi, hogy borzalmas, undorító betegség, amiről addig csak olvasott és hallott, egyszercsak kiütözik a saját bőrén. Ráadásul úgy tudta, hogy azt a civilizált világ is már csak hírből ismeri. Így éreztem magam, amikor először léptem faluvégi cigányputriba Magyarországon, így, amikor tizenöt éve leszálltam Segesvárott a vonatról és a sötét, bűzös pályaudvar várótermében földön fekvő, batyuk között kucorogva éjszakázó emberekkel átbukdácsolnom, így Lengyelországban, amikor a hetvenes évek második felében Suwalk környékén, a keleti határszélen ökrösfogat mögött, szalmával kitömött facipőben szántogató parasztot láttam. És még sorolhatnám hosszán, hol és hányszor Európának számunkra hazai tájain az elmúlt két évtizedben.

– Látom, nehezen hiszed – folytatja Madaras doktor. – Adná Isten, hogy túlozzak, és bizonyosodna be, hogy túl élénk a fantáziám. De csak gondolj bele: alig hozták be az első sebesülteket, megérkezett a szeku is. Azt követelték, hogy az orvosok húzzák ki a kórlapokról a valódi diagnózist, s írjuk be: leestek valahonnét, elbuktak, megtaposta őket a tömeg, akármit. Meg akarták akadályozni, hogy kezeljük őket, mondván: „Ide figyelj doki, ha a tag megmarad, téged állítunk a falhoz!” A vérközpont ajtaját biztonsági záruk védik, betörni oda igen nehéz. A felcős orvost letartóztatták, mert azt hazudta nekik, nem tudja, hol vannak a kulcsok.

Ezek a nyomorultak el akarták vinni és megsemmisíteni a vért. Hála Istennek, nem kötözték ott egész éjjel, így aztán ki tudtuk lopdosni onnét, ami kellett. Az egész kórházi személyzet csak nem tartóztathatuk le, no meg hozták be később sebesült rendőrt meg katonát is. Akkor végigjárták a frissen műtött betegeket, meg azokat is, akik maguknál voltak és ellátásra vártak; kész nyilatkozatokat dugdosztak az orruk alá, miszerint elismerik, hogy külföldi felforgatók által felbízott hulgánok lennének. Még a hullákat sem hagyták békén. Örséget állí-

tottak a kórbonctan elé és az ott dolgozókat nem engedték be az épületbe, nehogy meg tudják állapítani, hogy az ott fekvő emberek mibe is haltak bele. Másnapra tervezték, hogy elviszik a hullákat teherautóval. A sebesülteknek pedig azt mondták, hogy másnap értük jönnek, hogy elszállítsák őket „egy sokkal inkább nekik való helyre”, ahol megfelelő kezelésben lesz részükhöz.

– Én is félek, bevallom – teszi hozzá Bükkösi Erzsébet. – Bár nem a szekusok további terrorjától, hanem inkább attól, hogy nem leszünk képesek igazán megragadni ezt a mostani lehetőséget a gyökeres változtatásra. A szeku fanatikus örüljei még nem veszélytelenek, gondoljunk csak a vasgárdistákra, akik még három-négy évvel a háború befejezése után is lelecsaptak rejtekhelyeikről a lakosságra. Ráadásul az embereknek fogalmuk sincs, mi a demokrácia. Itt, ebben az országban még olyan tessék-lássék mechanizmusai sem működtek soha, mint Magyarországon. Én magam is, aki itt nőtem fel, csak könyvből, olvasmányaimból ismerem. Itt a szó legszorosabb értelmében halálos rettegésben éltek az emberek. A legutóbbi évtizedekben különösen. Amióta Erdély Romániához került, azóta a benne lakók, különösen a nemzetiségiek, s még inkább ezen belül mi magyarok, alig tudunk fellelegezni néha egy rövid időre. Aztán, az ilyen fellelegzéseket követően mindig jött vissza a múlt. A felfokozott múlt, ha lehet így mondani. Csoda, hogy egyáltalán vagyunk még, hogy fizikailag megvagyunk. Ha a románok nem mozdulnak meg, min nekünk öngyilkosság lett volna tenni bármit is. Hiszen elég volt, ha azt mondta az ember, hogy chetetlen a kenyér. Mindjárt hozzátették, hogy mi a román kenyeret tartjuk annak, vagyis rossz a román pék, a román liszt, a román mezőgazdaság, a román politika – tehát egy magyar szájból már ezt is úgy fogták fel, mint államellenes uszítást. Utóbb már persze a román se mondhatott semmit. Az ember egyszerűen nem hiszi el, hogy egyik napról a másikra büntetlenül megszólalhat. A szabad szót is tanulunk kell és eddig nemigen volt hol, hiszen azt csak hangosan lehet.

Nézem a szegényesen felszerelt kötözőszobát, ahol második világháborús filmekből ismert felszerelések, berendezési tárgyak állnak. Madaras doktor reménye szerint már nem sokáig: az olasz Vöröskeresztől ígéretet kaptak a legalapvetőbb felszerelések szállítására. Gyógyszerben pedig már nincs hiány, a segélyszállítmányok feltöltötték a kórházat néhány nap alatt. Hanem arra, hogy félelem nélkül megszólaljanak az emberek, nincsen más medicina, mint az idő és a bizonyosság: nem csak írott malaszt, amit a törvény hirdet.

(folytatjuk)
Szalai Attila

DÁTUM

A konyak íze

Mostanában valahogy nem ízlik az örmény konyak, vagy hát brandy, ha úgy kevésbé sértem meg a szabadalommal védett árúnevet. Tulajdonképpen a minősége a régi – ha az ára időközben rendeződött is –, de valahogy nem tudok remegés nélkül a magam két centje után nyúlni. A remegés, persze, nem attól van, hogy masszív alkoholisták lennék, inkább eszembe jut egy-egy fél fogra elegendő korty ízeletén, vajon, ott most mi folyik?

Lehet, hogy éppen ezt a királyi italt isszák azok is, akik vasdorongokkal és löfegyverekkel bizonygatják igazukat? Lehet, sőt az is lehet, hogy a velük szembenállók ugyanígy nemzeti fűtőanyagul szopogatják a maguk kedves nedűjét. Ennek mindkét részről megvan az az előnye, hogy kellő mennyiség elfogyasztása után már a saját igazában senki nem kételkedik, a másét viszont nem mérleget. Valahogy úgy lehetnek vele, mint az első és második világháborúban a hadvezetők, akik nagyon jól tudták, ha a katonáknak elég rumot adnak, hajlandók elfelejteni, hogy emberek, akiknek nem lenne szükségük a másik ember ellen harcolniuk.

Azt is tudom azonban, a nemzetinek vélt érzéseket a konyak csupán súlyosbítja, a vodka, vagy a bor ugyanígy elmosza a hamis és az igaz különbségeit. S arra még józanul sem vállalkozhat senki, hogy kívülről tegyen igazságot, s főleg nem egy pötyögő magyar frögép mögött. Magam sem hiszem, hogy emberek értelmes párbeszéde nélkül bármít is el lehetne dönteni. Mit tegyek, ha mégis azt érzem, hogy a konyak egyre inkább vérizű...

#



Átértékelt kitüntetések

Mitterrand látogatása

Szürös Mátyás meghívására január 18-án, csütörtökön kétnapos hivatalos látogatásra hazánkba érkezik Francois Mitterrand, a Francia Köztársaság elnöke. Az elnököt útjára elkíséri felesége is.

Megállapodások Itáliában

Magyarország és Olaszország között eltörlik a vízumkényszert a 30 napnál rövidebb utazásoknál – ez a legfontosabb megállapodás azok között, amelyeket Horn Gyula magyar és de Michelis olasz külügyminiszter írt alá. A vízumkötelezettség kölcsönös megszüntetése 60 nap múlva, március 19-étől lép életbe. A 30 napnál tovább tartózkodók, tartós kiküldöttek vízum-eljárása, tartózkodási engedélyének megszerzése is sokkal könnyebb lesz, noha számukra nem szűnik meg a vízumkötelezettség. A megállapodás valóságos átörös: először születik ilyen intézkedés a NATO és a VSZ egy-egy országa között. A politikai tárgyalásokról készült jegyzőkönyv rendszeres véleménycserét, konzultációt intézményesít különböző kormányzati szervek között. Szándéknyilatkozat született arra vonatkozóan, hogy korszerűsítsük és kibővítsük az 1974-ben létrejött kormányközi gazdasági együttműködési megállapodást és az 1987-ben aláírt beruházásvédelmi megállapodást. Egy emlékeztetőben külön érintették a szakemberképzést. Észak-Olaszországban egyes vállalatok a jelek szerint szívesen alkalmaznának magyar szakmunkásokat – az építőiparban, kohászatban, vasas szakmákban. Végül megállapodás született arról, hogy Budapesten olasz üzleti és szolgáltató központot állítsanak fel. Ez tanácsadást, tájékoztatást nyújtana magyarországi vállalkozásba, társulásba fogó olasz kis- és középvállalkozóknak, irodai szolgáltatásokat is nyújtva.

Független újságíró egyesület

A vajdasági újságírószövetség kétszázhetven volt tagja Újvidéken szerdán független egyesületet alakított, amely alapszabályzatában sikrásszáll a sajtószabadság, a tömegtájékoztató eszközök és az újságírók függetlensége mellett, elutasítja a cenzúrát és az ideológiai védnökösödést. Hangoztatja, hogy az egész civilizált világban szabad nemzetközi információcserére van szükség. Jugoszláviában ez az első független újságíró egyesület.

A BM választási iroda felhívása

A BM választási iroda felkéri a választásokon indulni szándékozó pártokat, illetőleg annak minősülő társadalmi szervezeteket, hogy a választások előkészítésének és lebonyolításának elősegítése érdekében a következő adatokat szíveskedjenek bejelenteni: a párt teljes neve és annak rövidítése, a párt országos vezetőségének címe és postacíme, a párt azon képviselőjének a neve, telefonszáma és postacíme, aki a BM választási irodájával a választások technikai előkészítésében együttműködik. A bejelentést lehetőség szerint 1990. január 26-ig kérjük eljuttatni a BM választási irodájának címére (Bp. V., József Attila u. 2-4. postacím: 1903 Bp. Pf. 314/19, telefon: 1173-026, telefax: 11-79-776, telex: 52-16).

Rakétából tollat

Egy második világháborús brit veterán megállapodott a szovjet kormánnyal, hogy a szovjetek megsemmisített nukleáris rakétáiból 100 millió tollat gyártanak, ezeket világszerte árusítani fogják, és a befolyt pénzt katasztrófák áldozatainak megsegítésére fordítják. A szovjetek 2 ezer tonna fémot adnak a megsemmisített rakétákból, s a fémből valószínűleg Nagy-Britanniában gyártanak az íróeszközöket. Két változat lenne: egy olcsóbb 11,50 dollárért és egy luxuskivitelű 165 dollárért. Az angol veterán, Leonard Cheshire, aki a Királyi Légierő bombázópilótája volt, azt reméli, hogy sikerül 660 millió dolláros állandó segélyalapot létesíteni a természeti katasztrófák áldozatainak megsegítésére. Az ötletre a szovjet külügyminisztérium gyors és kedvező választ adott.

Jordán demokrácia

Jordánia kormánya eltörölte az 1953-ban a „kommunizmus elleni harcról” hozott törvényt. Az intézkedést a kabinet ülésére hozták azonnali hatállyal, s ez része a Mudar Badran vezette új kormány demokratizálási törekvéseinek.

Kérés és terv

Csehszlovákia azt szeretné, ha még a júniusi választások előtt a szovjet katonai erők több mint felét kivonnák. Csehszlovákia és Izrael kapcsolatainak normalizálása annyira felgyorsult, hogy már előkészítik Areusz izraeli külügyminiszter prágai látogatását, és a közeli napokban a csehszlovák fővárosban tárgyal Peresz miniszterelnök-helyettes.

Szaharov-díj

Szaharov posztumusz üzenetét is felolvasta Baron, az Európa Parlament elnöke szerdán, amikor átnyújtotta a szovjet tudósról elnevezett díjat Dubceknek. A díjat az Európa Parlament alapította az emberi jogok védelmében kiemelkedő szerepet játszó személyiségeknek: őt az egész Európa Parlament felállva ünnepelte a díj átadásakor. Dubcek beszédében kiemelte, hogy országa tovább kíván haladni a demokrácia útján és meg akarja találni helyét az európai nemzetek családjában.

Kínai ítéletek

Több mint nyolcszáz kínait ítéltek különböző időtartamú börtönbüntetésre az elmúlt hónapokban, a tavalyi demokratikus diákmegmozdulásokban való részvétel miatt – írta szerdán a Washington Post. Az újság, jól értesült kínai pártforrásokra hivatkozva, arról számolt be, hogy sokan kaptak tízévi börtönt – államtitok feloldása, ellenforradalmi propaganda és az állami tulajdon rombolása miatt.

A próféták látomása

Az Izrael címére elhangzott washingtoni bírálatok, s főként az évi 3 milliárd dolláros amerikai segély megnyerítésének lehetősége aggodalmat keltett. Az USA jelzése nyomán – mely szerint az Izraelnek juttatott kiemelt nagyságú katonai és gazdasági segélyek semmiképp sem szolgálhatják a megszállt területek gyarmatosítását – Samir „pontosította” korábbi, „a szovjetunióbeli zsidóság tömegessé váló bevándorlása miatt szükségszerűvé váló Nagy-Izraelről” tett kijelentését. „Eszterint „amit mondani akartam: az országnak erősnek, összeforrottnak kell lennie, hogy megvalósítsa a cionizmust, valóra váltsa a próféták látomását”.

Mai lapunkat

Töttös Gábor szerkesztette

Holnapi
számunkban
olvashatják,
repülhet-e
a HNF
szárnyak nélkül

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Czako Sándor és dr. Töttös Gábor (külpolitika). Olvasószerkesztő: Kis Pál István (belpolitika). Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika). Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vigh József (Toronto). Felelős vezető és kiadó: dr. Károly István. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcsa u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja az Athenaeum Nyomda Budapest VII., Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szlavik András vezérigazgató. Terjesztő a Magyar Posta. Elfizethető bármelyik hírlapkiadópostahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest XIII., Lehel u. 10/A. közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-szám: 0864-9170. Kéziratokat és fotókat nem őrünk meg és nem küldünk vissza!